



CYFLAWNI **TEGWCH** A RHAGORIAETH MEWN **ADDYSG** A **GWELL LLES** I BAWB

**EQUITY** AND **EXCELLENCE** IN **EDUCATION** AND **ENHANCED WELLBEING** FOR ALL

# YMGYNGHORIAD AR Y CYNIGION I AD- DREFNU DARPARIAETH DOSBARTHIADAU CYNNAL DYSGU PRIF FFRWD ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL YN RHONDDA CYNON TAF

**MAI 2023**



# Tabl Cynnwys

## Rhan 1

- Cyflwyniad
- Â phwy fyddwn ni'n ymgynghori?
- Beth fydd y broses ymgynghori yn ei gynnwys?
- Yr hyn y bydd angen i chi'i ystyried nawr
- Sut mae lleisio'ch barn?

## Rhan 2

- Cefndir
- Trosolwg o'r cynnig
- Beth yw sail y cynnig yma?
- Beth yw'r achos addysgol dros y cynnig i greu Dosbarth Cynnal Dysgu?
- Beth yw goblygiadau ariannol y cynnig?
- Beth fydd effaith debygol y cynnig ar ddisgyblion yr ysgol?
- Beth fydd effaith debygol y cynnig ar staff y Dosbarth Cynnal Dysgu?
- Beth fydd effaith debygol y cynnig ar y gymuned leol?
- Beth yw anfanteision y cynnig yma?
- Pa opsiynau eraill sydd wedi cael eu hystyried?
- Aseidiadau o'r Effaith ar y Gymuned, ar Gydraddoldeb ac ar y Gymraeg.

## Adran 3

- Adleoliad Arfaethedig y Dosbarthiadau Cynnal Dysgu
- Gwybodaeth gefndirol am adleoli'r Dosbarthiadau Cynnal Dysgu
- Gwybodaeth am yr ysgolion sydd wedi'u heffeithio gan y cynnig

## Adran 4

- Gwaith arfaethedig i greu Darpariaeth Dosbarth Cynnal Dysgu newydd
- Gwybodaeth gefndirol am y cynnig i agor Dosbarthiadau Cynnal Dysgu newydd
- Gwybodaeth am yr ysgolion sydd wedi'u heffeithio gan y cynnig

## Atodiadau

- Atodiad 1: Ffurflen ar gyfer Ymateb i'r Ymgynghoriad
- Atodiad 2: Aseiad o'r Effaith ar y Gymraeg
- Atodiad 3: Aseiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb
- Atodiad 4: Aseiad o'r Effaith ar y Gymuned

# Rhan 1

## Cyflwyniad

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf yn awyddus i nodi barn amrywiaeth eang o'i randdeiliaid ynglŷn â'r cynigion ar gyfer ad-drefnu Dosbarthiadau Cynnal Dysgu o fewn darpariaeth addysg brif ffrwd y sir.

Bydd y cynigion yn mynd i'r afael â phwysau o ran lleoedd mewn perthynas â disgyblion ag ADY sylweddol yn y Blynyddoedd Cynnar a Blynyddoedd 7 i 11 (Cyfnod Allweddol 3/4 gynt), lleihau nifer y trosglwyddiadau sydd eu hangen ar ddisgyblion sy'n cael mynediad i ddarpariaeth Dosbarth Cynnal Dysgu'r Cyfnod Cynradd a sicrhau bod nifer uwch o Ddosbarthiadau Cynnal Dysgu wedi'u lleoli mewn amgylcheddau Ysgolion y 21<sup>ain</sup> y Ganrif. Mae'r cynigion yn ceisio mynd i'r afael â'r angen i greu darpariaeth Dosbarth Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg arbenigol ychwanegol, yn unol â gofynion Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (ALNET) 2018 i ddarparu system Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) ddwyieithog.

Diben y cynigion yw ceisio cyflawni'r nodau canlynol:

- lleihau trosglwyddo disgyblion rhwng ysgolion yn ddiangen drwy sefydlu darpariaethau arbenigol ar draws cyfnodau allweddol o fewn ysgolion unigol lle bo modd gwneud hynny
- datblygu continwwm cadarn o ddarpariaeth sy'n mynd i'r afael yn effeithiol ag ystod eang o anghenion ar draws yr holl grwpiau blwyddyn ac sy'n adeiladu ar ddulliau effeithiol o ymyrraeth gynnar ac atal.
- sefydlu Dosbarthiadau Cynnal Dysgu mewn lleoliadau gwbl hygyrch sy'n cynnig amgylchedd dysgu sy'n addas ar gyfer yr 21<sup>ain</sup> Ganrif.
- gwella darpariaeth cyfrwng Cymraeg arbenigol i hwyluso dysg disgyblion ag ADY sylweddol yn y Cyfnod Cynradd.

Er mwyn cyflawni'r nodau yma, mae'r cynigion yn cynnwys y canlynol:

### **1. Adleoli darpariaeth**

Rydyn ni'n cynnig adleoli'r dosbarthiadau canlynol o fis Ebrill 2024:

- Dosbarth Cynnal Dysgu (Arsylwi ac Asesu) yn Ysgol Gynradd Penrhiwceibr i adleoli i Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon.
- Adleoli'r Dosbarth Cynnal Dysgu ar gyfer disgyblion Blynyddoedd 3 i 6 ag Anhwylder y Sbectwm Awtistig (ASA) yn Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon i Ysgol Gynradd Gymuned Perthcelyn i greu darpariaeth pob oed y Cyfnod Cynradd.

### **2. Darpariaethau newydd arfaethedig**

Rydyn ni'n cynnig sefydlu'r dosbarthiadau canlynol o fis Medi 2024:

- Un Dosbarth Cynnal Dysgu (Asesu ac Ymyrraeth) y Blynyddoedd Cynnar ar gyfer disgyblion o dan oedran ysgol statudol sydd ag anghenion sylweddol yn Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon.
- Dau Ddosbarth Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg y Cyfnod Cynradd yn yr ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg newydd yn Rhydfelen ar gyfer disgyblion ag ADY sylweddol.
- Un Dosbarth Cynnal Dysgu ASA ar gyfer disgyblion ym mlynnyddoedd 7 i 11 yn yr ysgol 3 i 16 oed newydd ar safle Ysgol Gynradd/Uwchradd y Ddraenen Wen.

## Â phwy fyddwn ni'n ymgynghori?

Byddwn ni'n ceisio barn y rhanddeiliaid canlynol:

- Cyrff llywodraethu, rhieni/gwarcheidwaid a staff yr ysgolion perthnasol
- Cyrff Llywodraethu, rhieni/gwarcheidwaid disgyblion sy'n mynychu ysgolion cynradd yn nalgylch yr ysgol uwchradd arfaethedig
- Awdurdod yr Eglwys yng Nghymru ac Awdurdod Esgobaethol yr Eglwys Gatholig
- Corff Llywodraethu Coleg y Cymoedd
- Corff Llywodraethu Prifysgol De Cymru
- Gweinidogion Llywodraeth Cymru yn cynnwys y Gweinidog Addysg a Sgiliau
- Menter Iaith
- Aelodau o'r Senedd ac Aelodau Seneddol holl etholaethau ac ardaloedd rhanbarthol sy'n gwasanaethu Rhondda Cynon Taf
- Estyn
- Bwrdd Iechyd Lleol Cwm Taf Morgannwg
- Undebau Llafur Athrawon a Staff Cymorth
- Gwasanaeth Addysg ar y Cyd – Consortiwm Canolbarth y De
- Comisiynydd Heddlu a Throseddau De Cymru
- Y Bartneriaeth Blynnyddoedd Cynnar a Gofal Plant
- Cymdeithas Drafnidiaeth De Ddwyrain Cymru
- Partneriaethau Cymunedau yn Gyntaf Lleol
- Comisiynydd y Gymraeg
- Awdurdodau Lleol cyfagos
- SNAP Cymru

## Beth fydd y broses ymgynghori yn ei gynnwys?

Bydd yr ymgynghoriad yn dechrau ar 5 Mehefin 2023 ac yn dod i ben am 5pm ar 14 Gorffennaf 2023. Bydd yr adborth o'r ymgynghoriad yn cael ei gasglu a'i grynhoi, a bydd adroddiad yn cael ei gyflwyno i Gabinet y Cyngor ym mis Medi 2023. Bydd yr adroddiad ymgynghori yma ar gael i bawb ei weld ar wefan y Cyngor, a bydd copiâu ar gael ar gais gan ddefnyddio'r cyfeiriad sydd wedi'i nodi ar [www.rctcbc.gov.uk](http://www.rctcbc.gov.uk).

Bydd Cabinet y Cyngor yn ystyried yr adroddiad ac yn penderfynu - yn seiliedig ar yr adborth - a ddylai fwrw ymlaen â'r cynigion, newid y cynnig, neu beidio â bwrw ymlaen. Os bydd y Cabinet yn penderfynu peidio â bwrw ymlaen, dyna fydd diwedd y cynigion yma ar gyfer y dyfodol rhagweladwy.

Os bydd y Cabinet yn penderfynu bwrw ymlaen â'r cynigion, bydd Hysbysiadau Statudol yn cael eu cyhoeddi ym mis Medi/Hydref 2023, gan ddarparu cyfnod 28 diwrnod o rybudd ar gyfer gwrthwynebiadau.

Mae'r Cod Trefniadaeth Ysgolion (011/2018) yn ei gwneud hi'n ofynnol bod unrhyw un sy'n dymuno gwrthwynebu cynnig trefniadaeth ysgolion, yn cael y cyfle i wneud hynny. Er mwyn ystyried gwrthwynebiadau yn rhai statudol, **rhaid** eu cyflwyno'n ysgrifenedig / drwy e-bost, a'u hanfon at y Cyngor o fewn 28 diwrnod i'r dyddiad y cafodd y cynnig ei gyhoeddi.

Os bydd gwrthwynebiadau, bydd Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Cynhwysiant y Cyngor yn cyhoeddi adroddiad gwrthwynebu gan ddarparu crynodeb o'r gwrthwynebiadau a'i ymateb iddyn nhw cyn pen 7 diwrnod o gyfarfod Cabinet y Cyngor. Bydd yr adroddiad ymgynghori yma ar gael i

bawb ei weld ar wefan y Cyngor hefyd, a bydd copïau ar gael ar gais o'r cyfeiriad sydd wedi'i nodi yn Atodiad 1.

Os yw Cabinet y Cyngor yn cymeradwyo'r cynnig, caiff y cynnig ei weithredu yn unol â'r dyddiad a gafodd ei roi yn yr hysbysiad statudol neu unrhyw ddyddiad sydd wedi'i addasu, wedi hynny. Yn achos y cynigion yma, y dyddiad gweithredu yw mis Ebrill 2024 a mis Medi 2024.

## **Yr hyn y bydd angen i chi'i ystyried nawr**

Mae gweddill y ddogfen ymgynghori yn nodi'r rhesymeg dros y newidiadau arfaethedig i ddarpariaeth gyfredol y Dosbarthiadau Cynnal Dysgu.

Hoffen ni i chi ystyried yr wybodaeth sy'n cael ei chynnwys yn y ddogfen yma, a chlywed eich barn ynglŷn ag a ydych chi'n cefnogi'r cynnig yma ai peidio.

## **Sut mae lleisio'ch barn?**

Mae'r holiadur ar gyfer yr ymgynghoriad wedi'i atodi (Atodiad 1). Yn ogystal â hynny, mae modd ei lawrlwytho o wefan y Cyngor, sef [www.rctcbc.gov.uk](http://www.rctcbc.gov.uk). Mae'r holiadur hefyd yn fodd i chi gofrestru'ch dymuniad i gael eich hysbysu am gyhoeddi adroddiad ar yr ymgynghoriad i Gabinet y Cyngor. Bydd cyfle i ysgolion ymgynghori â'u disgyblion, ac rydyn ni'n eu hannog i weithio gyda chynrychiolwyr Cyngor yr Ysgol er mwyn ceisio barn y disgyblion. Yn ogystal â hynny, mae modd i chi fynegi'ch barn yn ysgrifenedig, a'i hanfon at:

**Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Cynhwysiant,  
Cyfarwyddiaeth Addysg,  
Tŷ Trevithick,  
Abercynon  
CF45 4UQ**

**Rhif Ffôn: (01443) 744333**

**E-bost: [CynaMyn@rctcbc.gov.uk](mailto:CynaMyn@rctcbc.gov.uk)**

Dylai'r holl ohebiaeth ddod i law erbyn **14 Gorffennaf 2023**

Nodwch na fydd ymatebion i'r ymgynghoriad yn cael eu cyfrif fel gwrthwynebiadau i'r cynnig. Dim ond ar ôl cyhoeddi'r Hysbysiad Statudol y mae modd anfon gwrthwynebiadau. Bydd y ddogfennaeth ymgynghori yn cael ei dosbarthu yn Gymraeg a Saesneg.

Bydd achlysuron ymgynghori yn cael eu cynnal, a bydd croeso i chi ddod i'r cyfarfod priodol.

## Achlysuron Ymgynghori

Mae'r achlysuron ymgynghori canlynol wedi'u trefnu:

Ysgol fydd yn cael ei heffeithio	Grŵp - Disgyblion/Staff/Rhieni	Amser	Dyddiad	Lleoliad
Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon	Cyngor yr Ysgol	14:15 – 15:00pm	12 Mehefin 2023	Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon
	Rhieni	14:00 – 15:00pm		
	Staff / Corff Llywodraethu	16:00 – 16:45pm		
Ysgol Gynradd Gymuned Perthcelyn	Cyngor yr Ysgol	14:15 – 15:00pm	13 Mehefin 2023	Ysgol Gynradd Gymuned Perthcelyn
	Rhieni	15:15 – 16:00pm		
	Staff / Corff Llywodraethu	16:00 – 16:45pm		
Ysgol Gynradd Penrhiwceibr	Cyngor yr Ysgol	14:15 – 15:00pm	14 Mehefin 2023	Ysgol Gynradd Penrhiwceibr
	Rhieni	15:15 – 16:00pm		
	Staff / Corff Llywodraethu	16:00 – 16:45pm		
Ysgol 3-16 oed newydd ar safle Ysgol Gynradd/Uwchradd y Ddraenen Wen  Ysgol cyfrwng Cymraeg newydd	Cyngor yr Ysgol Gynradd Heol-y-Celyn	9:15 – 10:00am	15 Mehefin 2023	Ysgol Gynradd Heol-y-Celyn
	Cyngor yr Ysgol Gynradd Gymraeg Pontsion Norton	10:15 – 11:00am	15 Mehefin 2023	Ysgol Gynradd Gymraeg Pontsion Norton
	Cyngor yr Ysgol Gynradd Ddraenen Wen	11:30 – 12:15pm	15 Mehefin 2023	Ysgol Gynradd Ddraenen Wen
	Cyngor yr Ysgol Uwchradd y Ddraenen Wen	12:30 – 13:15pm	15 Mehefin 2023	Ysgol Uwchradd y Ddraenen Wen
	Staff / Corff Llywodraethu	16:00 – 16:45pm	15 Mehefin 2023	Trwy Timau: <a href="#">Click here to join the meeting</a>
	Rhieni	15:15 – 16:00pm	16 Mehefin 2023	Canolfan Hamdden Y Ddraenen Wen

## Rhan 2

### Cefndir

Mae gan Gyngor Rhondda Cynon Taf amrywiaeth wych o ddarpariaeth ar gyfer Anghenion Dysgu Ychwanegol, sy'n golygu bod modd i'r rhan fwyaf o ddisgyblion fynychu ysgol sy'n agos at eu cartrefi. Mae'r ddarpariaeth yma'n cynnwys 45 o Ddosbarthiadau Cynnal Dysgu sydd ynghlwm â lleoliadau prif ffrwd, 4 ysgol arbennig a 2 Uned Atgyfeirio Disgyblion. Serch hynny, dim ond 1 ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg sydd gan RCT ar hyn o bryd.

Yn ogystal â hyn, caiff £7.25 miliwn ei glustnodi drwy Gyllid Capasiti Ychwanegol (ECF) bob blwyddyn er mwyn helpu disgyblion sydd ag anghenion difrifol a pharhaus mewn lleoliadau prif ffrwd. Mae hyn yn cyd-fynd â gweledigaeth Rhondda Cynon Taf ar gyfer addysg gynhwysol a hawl disgyblion sydd ag ADY i gael eu haddysgu yn eu hysgol prif ffrwd leol pan fo hynny'n addas.

Mae Deddf ALNET yn darparu canllawiau manwl ar ddyletswyddau a chyfrifoldebau awdurdodau lleol (ALLau) wrth ddiwallu ADY plant a phobl ifainc. Mae gan blant a phobl ifainc Anghenion Dysgu Ychwanegol os oes ganddyn nhw anhawster dysgu sy'n galw am ddarpariaeth ddysgu ychwanegol ar eu cyfer. Mae gan blant a phobl ifainc anawsterau dysgu:

- os ydyn nhw'n cael anhawster i ddysgu sy'n sylweddol fwy na'r anhawster y caiff y rhan fwyaf o blant neu bobl ifainc o'r un oedran; neu
- os oes ganddyn nhw anabledd sy'n eu hatal nhw neu'n eu rhwystro nhw rhag defnyddio cyfleusterau addysgol o'r math a ddarperir fel arfer i blant a phobl ifainc o'r un oedran mewn ysgolion yn yr ardal leol.

Mae Cod Anghenion Dysgu Ychwanegol Cymru (2021) yn argymhell bod lleoliadau'r blynyddoedd cynnar ac ysgolion yn rhoi ymateb graddedig ar waith o ran diwallu'r anghenion yma. Mae ymateb graddedig yn golygu bod modd cyflwyno rhagor o arbenigedd a rhagor o gymorth er mwyn mynd i'r afael ag anawsterau y mae plentyn neu unigolyn ifanc yn eu hwynebu. Dylid gwneud darpariaeth ychwanegol neu wahanol gan ddibynnu ar ddifrifoldeb lefel angen y plentyn / person ifanc.

Mae Adran 316A o Ddeddf Addysg 1996 yn nodi y dylai plant sydd ag ADY gael eu haddysgu mewn ysgolion prif ffrwd fel rheol, ar yr amod eu bod nhw'n gallu derbyn y ddarpariaeth ddysgu ychwanegol sy'n addas ar eu cyfer, bod y disgyblion eraill yn dal i gael eu haddysgu'n effeithlon a bod modd defnyddio adnoddau'n effeithlon. Mae gofyn am leoliadau mwy arbenigol ar gyfer y disgyblion hynny sydd ag anghenion mwy sylweddol, ac efallai y bydd hyn yn arwain at leoli'r disgybl yn un o'n darpariaethau arbenigol. Caiff y camau yma eu cymeradwyo gan baneli'r Adran Mynediad a Chynhwysiant.

Er gwaethaf yr ystod eang o ddosbarthiadau cynnal dysgu sydd ynghlwm ag ysgolion prif ffrwd, yng ngoleuni gofynion Deddf ALNET (2018) teimlir bod angen gwella'r ddarpariaeth gyfredol i fynd i'r afael â'r bwlch presennol yn y ddarpariaeth a sicrhau bod yr ALI yn cydymffurfio â'i ddyletswydd ddeddfwriaethol newydd. Er bod yr ALI yn darparu cymorth peripatetig cyfrwng Cymraeg, mae'n amlwg bod angen gwella hyn nawr.

Yng nghyd-destun yr uchod, mae'r cynigion ar gyfer newid yn ceisio cyflawni'r nodau canlynol:

- Adlinio'r ddarpariaeth bresennol i gyd-fynd â phroffil presennol anghenion plant ag ADY.

- Sefydlu Dosbarthiadau Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg ychwanegol i alluogi disgyblion ag ADY sylweddol i gael mynediad i ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg arbenigol llawn amser.
- Lleihau nifer y trosglwyddiadau rhwng lleoliadau ar gyfer rhai o'n disgyblion mwyaf agored i niwed.
- Gwella'r ddarpariaeth Blynyddoedd Cynnar i fodloni'r galw cynyddol am ymyrraeth gynnar.

## Trosolwg o'r Cynnig

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf yn dymuno ceisio barn amrywiaeth eang o randdeiliaid ar y cynigion canlynol:

- Symud y Dosbarth Cynnal Dysgu (Arsylwi ac Asesu) yn Ysgol Gynradd Penrhiwceibr i Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon, i ddod i rym o fis Ebrill 2024.
- Trosglwyddo'r Dosbarth Cynnal Dysgu ar gyfer disgyblion Blynyddoedd 3-6 ag Anhwylder y Sbectwm Awtistig (ASA) yn Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon i greu darpariaeth pob oed yn y Cyfnod Cynradd yn Ysgol Gynradd Gymuned Perthcelyn, i ddod i rym o fis Ebrill 2024.
- Sefydlu un Dosbarth Cynnal Dysgu (Asesu ac Ymyrraeth) y Blynyddoedd Cynnar ar gyfer disgyblion o dan oedran ysgol statudol sy'n dangos anghenion sylweddol Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon. Bydd y cynnig yn dod i rym o fis Ebrill 2024.
- Sefydlu dau Ddosbarth Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg y Cyfnod Cynradd yn yr ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg newydd yn Rhydfelen ar gyfer disgyblion ag ADY sylweddol. Bydd y cynnig yn dod i rym o fis Medi 2024.
- Sefydlu un Dosbarth Cynnal Dysgu ar gyfer disgyblion Blynyddoedd 7-11 ag ASA yn yr ysgol 3-16 oed newydd ar safle Ysgol Gynradd/Uwchradd y Ddraenen Wen, i ddod i rym o fis Medi 2024.

## Beth yw sail y cynnig yma?

Mae Adran 315 o Ddeddf Addysg 1996 yn ei gwneud hi'n ofynnol i Awdurdodau Lleol gynnal adolygiadau rheolaidd o'r trefniadau sy'n cefnogi disgyblion sydd ag ADY, yn ogystal â sicrhau bod y ddarpariaeth yn ddigonol ac yn diwallu anghenion y gymuned.

Mae parhau i ganolbwyntio ar wella safonau mewn ysgolion yn ogystal â gwella deilliannau plant a phobl ifainc yn flaenoriaeth i'r Gyfadran Addysg a Gwasanaethau Cynhwysiant. Yng ngoleuni Deddf ALNET Llywodraeth Cymru a gweledigaeth y Cyngor i gynyddu nifer y dysgwyr cyfrwng Cymraeg yn ei ysgolion trwy ymateb yn rhagweithiol i strategaethau cenedlaethol a lleol, megis Strategaeth Iaith Gymraeg Llywodraeth Cymru: Cymraeg 2050, Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg Rhondda Cynon Taf a chynllun Ysgolion yr 21<sup>ain</sup> ganrif cyfredol i gynyddu a gwella darpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg RhCT, mae'n hanfodol gwella'r ddarpariaeth ADY cyfrwng Cymraeg cyfredol yn RhCT. Bydd y Dosbarthiadau Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg ychwanegol arfaethedig yn sicrhau bod yr Awdurdod Lleol yn canolbwyntio ar ddarparu cyfleoedd cynhwysiant mwy effeithiol mewn ysgolion prif ffrwd ar gyfer disgyblion cyfrwng Cymraeg sydd ag ADY sylweddol.

Bydd y cynigion yma i symud a sefydlu Dosbarthiadau Cynnal Dysgu yn sicrhau bod yr Awdurdod Lleol yn canolbwyntio ar ddarparu cyfleoedd cynhwysiant mwy effeithiol mewn ysgolion prif ffrwd ar gyfer disgyblion sydd ag amrywiaeth o anghenion dysgu ychwanegol. Mae'r cynigion yn sicrhau



bod ein hadnoddau'n cael eu defnyddio yn y modd gorau posib, ac yn sicrhau ein bod ni'n darparu continwwm ar gyfer disgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol.

Caiff pwysigrwydd cynnwys disgyblion sydd ag ADY yn y brif ffrwd ei adlewyrchu yn Fframwaith Arolygu Cyffredin Estyn. Mae'r fframwaith yma'n nodi y dylech chi ystyried y cynnydd a gaiff ei wneud tuag at y nodau dysgu sydd wedi'u cytuno o fannau cychwyn unigol wrth feirniadu cyflawniad pob disgybl, gan gynnwys y rheiny sydd ag ADY. Yn ogystal â hynny, mae'r fframwaith yn cydnabod yr effaith gadarnhaol y mae modd i arbenigedd o fewn Dosbarth Cynnal Dysgu ei gael ar wella ymarfer a gwella deilliannau ar gyfer disgyblion sydd ag ADY ym mhob rhan o'r ysgol.

## **Beth yw'r sail addysgol ar gyfer y cynnig i greu rhagor o Ddosbarthiadau Cynnal Dysgu?**

Mae'r buddiannau sydd i'w cael o roi'r newidiadau yma ar waith yn cynnwys:

- rhagor o ffocws ar wella darpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu prif ffrwd, sy'n rhoi cyfleoedd bywyd gwell i'n disgyblion sydd fwyaf agored i niwed;
- darparu continwwm priodol sy'n cyd-fynd â phrif anghenion y disgyblion;
- deilliannau addysgol gwell a chyswllt gwell gyda'r disgyblion am ein bod ni'n diwallu anghenion y disgyblion yn effeithiol;
- rhagor o gyfleoedd o ran cynnwys disgyblion yn y brif ffrwd mewn ysgolion cymuned lleol;
- sicrhau bod Dosbarthiadau Cynnal Dysgu wedi'u lleoli mewn safleoedd addysgol sy'n hygyrch ac yn briodol ar gyfer disgyblion sydd ag amrywiaeth eang o anghenion, gan gynnwys anghenion corfforol a meddygol;
- gwella ystod ac ansawdd y cyfleusterau ac adnoddau dysgu sydd ar gael er budd y disgyblion i gyd;
- darpariaethau Dosbarthiadau Cynnal Dysgu yn cael eu cynnal gan ysgolion sydd â'r gallu i ddatblygu dosbarthiadau ychwanegol oherwydd bod ganddyn nhw leoedd dros ben ac yn gallu darparu lleoedd i'r disgyblion ychwanegol a fydd yn cael eu lleoli yn yr ysgolion.

## **Beth yw goblygiadau ariannol y cynnig?**

Os caiff y cynnig yma gan yr Awdurdod Lleol ei gymeradwyo, caiff hynny effaith gadarnhaol ar ddisgyblion sydd ag ADY ledled Rhondda Cynon Taf, a hynny gan y bydd cyllid yn cael ei atgyfeirio i sefydlu dosbarthiadau sy'n mynd i'r afael â meysydd angen a nodwyd. Bydd y cynnig yn sicrhau bod y Cyngor Bwrdeistref Sirol yn parhau i ymrwymo i ddiwallu anghenion disgyblion sydd ag ADY yn effeithiol drwy ddiogelu'r ddarpariaeth sy'n bodoli eisoes at y dyfodol o ran ansawdd a digonolrwydd.

Caiff arian digonol ei glustnodi ar gyfer yr ysgolion er mwyn sefydlu'r ddarpariaeth arfaethedig. Bydd yr arian yma yn talu am gostau staffio a chostau yn ôl y pen. Dydy'r cynnig ddim yn cynnwys trosglwyddo na chael gwared ar unrhyw dir.

Bydd creu Dosbarthiadau Cynnal Dysgu newydd yn arwain at gost cludo yn unol â Pholisi Teithio gan Ddisgyblion y Cyngor. Serch hynny, mae'r cynnydd yma mewn cost yn cael ei ystyried yn anghenraid er mwyn gwella'r ddarpariaeth ar gyfer disgyblion mwyaf agored i niwed RhCT. Does dim modd rhagweld costau ar hyn o bryd gan fod lleoliadau yn cael eu harwain gan ddisgyblion.

## **Beth fydd effaith debygol y cynigion ar ddisgyblion yr ysgol?**

Rydyn ni'n rhagweld y bydd y cynigion yn cael effaith gadarnhaol sylweddol ar ddisgyblion ag ADY drwy ddarparu model cynhwysol o ddarpariaeth arbenigol a fydd yn cael ei gynnal gan ysgol prif ffrwd er mwyn diwallu anghenion y disgyblion yn eu cymuned leol.

Caiff trafndiaeth ei darparu yn unol â Pholisi Teithio Disgyblion y Cyngor a chaiff disgyblion le yn y lleoliad arbenigol agosaf a mwyaf priodol. Os cânt eu lleoli mewn Dosbarth Cynnal Dysgu, mae'n bosibl y bydd angen i ddisgyblion deithio y tu allan i'r dalgylch, er y bydd yr Adran Mynediad a Chynhwysiant yn ceisio gosod disgyblion yn y Dosbarth Cynnal Dysgu priodol agosaf at eu cyfeiriad cartref.

Mae Llywodraeth Cymru a'r Cyngor wedi mabwysiadu Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn. Caiff y rhain eu mynegi drwy saith nod craidd, hynny yw, bod pob plentyn a pherson ifanc:

1. Yn cael y dechrau gorau mewn bywyd;
2. Yn cael amrywiaeth gynhwysfawr o gyfleoedd addysg a dysgu;
3. Yn mwynhau'r iechyd gorau posibl, yn ddiogel rhag cael eu cam-drin, eu herlid a'u camfanteisio arnyn nhw;
4. Yn cael mynediad i weithgareddau chwarae, hamdden, chwaraeon a diwylliannol;
5. Yn cael dweud eu dweud, eu trin â pharch, a bod eu hil a'u hunaniaeth ddiwylliannol yn cael eu cydnabod;
6. Â chartref diogel a chymuned sy'n cefnogi lles corfforol ac emosiynol;
7. Heb fod o dan anfantais oherwydd tlodi.

Rydyn ni o'r farn bod y cynnig yma o fudd i blant yn y cymunedau dan sylw yn unol â'r saith nod craidd sydd wedi'u nodi uchod.

## **Beth fydd effaith debygol y cynnig ar staff y Dosbarthiadau Cynnal Dysgu?**

Fydd dim effaith negyddol ar staff presennol y Dosbarth Cynnal Dysgu oherwydd fydd dim effaith ar y ddarpariaeth gyfredol. Bydd y cynnig yn cael effaith gadarnhaol gan greu 4 o swyddi addysgu'r Dosbarth Cynnal Dysgu a 5 swydd Cynorthwy-ydd Dysgu yn y Dosbarth Cynnal Dysgu. Bydd y staff hynny sy'n gweithio mewn Dosbarth Cynnal Dysgu y cynigir eu hadleoli yn symud gyda'r disgyblion Dosbarth Cynnal Dysgu i sicrhau bod eu harbenigedd yn cael ei gynnal a bod gan y disgyblion ddilyniant o ran y staff sy'n eu cefnogi nhw.

## **Beth fydd effaith debygol y cynnig ar y gymuned leol?**

Mae Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned wedi'i gwblhau ac mae wedi'i gynnwys fel atodiad. Fydd y cynigion ddim yn cael unrhyw effaith sylweddol ar y gymuned leol gan y bydd modd i ragor o blant lleol fanteisio ar ddarpariaeth arbenigol yn eu cymuned leol, a bydd y ddarpariaeth newydd yn mynd i'r afael â bwllch yn y ddarpariaeth sy'n bodoli eisoes. Bydd ysgolion yn gwneud defnydd effeithiol o unrhyw leoedd dros ben yn yr ysgol, ac yn creu adnodd a fydd o fudd i blant a phobl ifainc sy'n

agored i niwed, yn ogystal â'u rhieni/cynhalwyr. Bydd y gwaith arfaethedig o sefydlu'r Dosbarthiadau Cynnal Dysgu yn gwella gallu cyffredinol yr ysgol i ddiwallu amrywiaeth o anghenion, a hynny gan y bydd rhagor o arbenigedd ym maes Anghenion Dysgu Ychwanegol o fewn yr ysgol.

Yn ogystal â hyn, mae Aseidiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb a'r Gymraeg wedi'u cwblhau ar gyfer y cynigion yma ac maen nhw ynghlwm fel atodiadau. Caiff y rhain eu diweddarau ar ôl cwblhau'r ymgynghoriad er mwyn sicrhau eu bod nhw'n cynnwys y materion perthnasol hynny sydd wedi codi ac sydd angen cael eu hystyried. Caiff yr aseidiadau eu cyflwyno i Gabinet y Cyngor yn yr adroddiad sy'n nodi'r adborth sydd wedi dod i law mewn perthynas â'r cynigion yma.

## **Beth yw anfanteision y cynnig yma?**

Bydd rhoi'r cynllun yma ar waith o fudd i ddisgyblion sydd ag ADY sylweddol ledled Rhondda Cynon Taf, gan sicrhau rhagor o gydraddoldeb a mynediad at ddarpariaeth arbenigol.

Mae'n anochel y bydd adlinio'r Dosbarthiadau Cynnal Dysgu yn achosi rhywfaint o amharu ac ansicrwydd i rieni a disgyblion am gyfnod o amser, er bod profiad yn dangos bod modd lleihau hyn cymaint â phosib a dydy addysg y plant ddim yn dioddef. Bydd yr Adran Mynediad a Chynhwysiant yn rhoi cymorth i ddileu neu leihau unrhyw effaith negyddol bosibl.

Mae'n bosibl y bydd adleoli'r Dosbarthiadau Cynnal Dysgu a enwyd yn achosi rhywfaint o aflonyddwch i'r ysgolion arfaethedig a fydd yn eu cynnal. Serch hynny, mae'n cael ei gydnabod bod cynnal Dosbarth Cynnal Dysgu arbenigol yn cael effaith gadarnhaol ar wella arfer a gwella canlyniadau i ddisgyblion ag ADY ar draws yr ysgol gyfan.

Nod y syniad o adleoli'r Dosbarthiadau Cynnal Dysgu yw sicrhau rhagor o ddilyniant ar gyfer ein disgyblion mwyaf agored i niwed i fanteisio ar ddarpariaeth ar draws cyfnodau allweddol, yn ogystal â lleihau achosion o drosglwyddo a chludo disgyblion yn ddiangen yn sgil y cyfle i ddarparu dosbarthiadau ar gyfer disgyblion cynradd o bob oed.

Mae'r Cyngor o'r farn bod manteision addysgol y cynigion yn gorbwysu effaith tymor byr y newidiadau ar gyfer disgyblion a rhieni.

## **Pa opsiynau eraill sydd wedi cael eu hystyried?**

Yng ngoleuni gofynion Deddf ALNET, byddai gwneud dim yn golygu na fyddai RhCT yn bodloni ei ddyletswydd statudol i ddiwallu ADY a nodwyd ar gyfer rhai o'i ddisgyblion mwyaf agored i niwed.

Mae angen amlwg am y ddarpariaeth yma yn Rhondda Cynon Taf, a byddai mynd i'r afael â'r mater yma er lles gorau plant a phobl ifainc. Cafodd y syniad o ailgyfeirio adnoddau er mwyn gwella gallu ysgolion prif ffrwd i ddiwallu anghenion mewn ysgolion cymunedol lleol ei ystyried. Fodd bynnag, gallai hyn wneud y continwwm yn fwy tameidiog.

Er ein bod ni wedi ystyried opsiynau eraill, dydyn ni ddim wedi bwrw ymlaen â nhw am fod manteision amlwg i'w cael o roi'r newidiadau yma ar waith. Dyma grynodedb ohonyn nhw:

- *Dosbarthiadau rydyn ni'n cynnig eu hadleoli:* Cafodd y lleoliadau newydd arfaethedig eu dewis am eu bod nhw'n rhoi cyfleoedd gwell i ddisgyblion sydd ag ADY/AAA i fanteisio ar ddarpariaeth addysgol o ansawdd ar draws y cyfnodau allweddol, a hynny mewn amgylcheddau ysgol sydd wedi cael budd o raglenni moderneiddio a buddsoddi.
- *Dosbarthiadau rydyn ni'n cynnig eu hagar:* Byddai modd cysylltu ag ysgolion eraill er mwyn sefydlu darpariaeth arbenigol. Serch hynny, cafodd Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon,

yr ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg newydd yn Rhydfelen a'r ysgol 3-16 oed newydd arfaethedig ar gyfer safle Ysgol Gynradd/Uwchradd y Ddraenen Wen eu dewis am eu harfer cynhwysol a'u llwyddiant wrth gefnogi disgyblion ag ADY/AAA yn y brif ffrwd, a/neu fuddsoddiad sylweddol o'r Rhaglen Moderneiddio Ysgolion yr 21<sup>ain</sup> Ganrif. Yn ogystal â hynny, bydd lleoliad y lleoliadau yma yn mynd i'r afael ag anghenion y bobl leol. Byddai sefydlu'r dosbarthiadau yma yn lleihau'r galw am leoliadau mewn ysgolion arbennig y mae modd eu diogelu ar gyfer disgyblion sydd ag anghenion dysgu, meddygol a chorfforol mwy cymhleth.

## **Asesiadau o'r Effaith ar y Gymuned, ar Gydraddoldeb ac ar y Gymraeg**

Paratowyd Asesiadau o'r Effaith ar y Gymuned, yr Effaith ar Gydraddoldeb a'r Effaith ar y Gymraeg mewn perthynas â'r cynigion yma ac maen nhw ynghlwm fel atodiadau. Cyhoeddir copïau hefyd ar wefan y Cyngor. Mae modd cael copïau papur trwy e-bostio cais at [CynaMyn@rhondda-cynon-taf.gov.uk](mailto:CynaMyn@rhondda-cynon-taf.gov.uk) neu drwy ffonio 01443 744333.

## Adran 3

### Adleoliad Arfaethedig y Dosbarthiadau Cynnal Dysgu

- Mae RhCT yn cynnig adleoli'r Dosbarth Cynnal Dysgu (Arsylwi ac Asesu) sy'n cael ei gynnal yn Ysgol Gynradd Penrhiwceibr i Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon o fis Ebrill 2024 ymlaen gan ddarparu lle i 8 disgybl sy'n dangos Anghenion Dysgu Ychwanegol sylweddol
- Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol RhCT yn cynnig adleoli'r Dosbarth Cynnal Dysgu ar gyfer disgyblion ym Mlynnyddoedd 3-6 ag ASA sy'n cael ei gynnal yn Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon i Ysgol Gynradd Gymuned Perthcelyn o Ebrill 2024, gan ddarparu lle i 10 disgybl ag ASA

### Gwybodaeth gefndirol am adleoli'r Dosbarthiadau Cynnal Dysgu

Mae gwella ansawdd addysg a chodi safonau yn un o brif flaenoriaethau'r Cyngor. Rydyn ni o'r farn y bydd gwella safonau a deilliannau addysgol ar gyfer rhai o'n disgyblion mwyaf agored i niwed yn gwella eu cyfleoedd mewn bywyd, mynediad i fyd gwaith a llwybrau addysg eraill. Mae sicrhau bod ein darpariaethau yn cyd-fynd ag anghenion ein disgyblion yn hanfodol er mwyn cyflawni deilliannau cadarnhaol. Mae adleoli'r ddarpariaeth Dosbarth Cynnal Dysgu yn rhoi dull mwy cydgysylltiedig a gwell continwwm o ddarpariaeth ASA ar gyfer disgyblion yng Nghwm Cynon. Bydd y symud yn caniatáu i ddisgyblion sy'n bodloni'r meini prawf aros yn Ysgol Gynradd Gymuned Perthcelyn trwy gydol y Cyfnod Cynradd os yw'n briodol.

Bydd adleoli'r Dosbarth Cynnal Dysgu sy'n cael ei gynnal ar hyn o bryd yn Ysgol Gynradd Penrhiwceibr yn sicrhau bod gan ddisgyblion fynediad i fannau chwarae awyr agored addas sy'n hanfodol i addysgu yn y Blynnyddoedd Cynnar. Cynigir y bydd sefydlu Dosbarth Cynnal Dysgu (Asesu ac Ymyrraeth) y Blynnyddoedd Cynnar ac adleoli Dosbarth Cynnal Dysgu (Arsylwi ac Asesu) yn Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon yn cefnogi disgyblion y Blynnyddoedd Cynnar sy'n dangos anghenion sylweddol yn ardaloedd Cwm Cynon a Thaf-elái.

Trwy leoli darpariaeth arbenigol mewn lleoliadau prif ffrwd, bydd cyfle i ddisgyblion gael rhagor o gynhwysiant. Mae Fframwaith Arolygu Cyffredin Estyn yn cydnabod hyn ac yn tynnu sylw at yr effaith gadarnhaol y mae modd i arbenigedd o fewn Dosbarth Cynnal Dysgu ei chael ar wella ymarfer a gwella deilliannau ar gyfer disgyblion sydd ag ADY ym mhob rhan o'r ysgol.

### Gwybodaeth am yr ysgolion sydd wedi'u heffeithio gan y cynnig

#### Ysgol Gynradd Penrhiwceibr

##### *Gwybodaeth Gyffredinol*

Mae Ysgol Gynradd Penrhiwceibr wedi'i lleoli yn Stryd yr Eglwys, Penrhiw-ceibr, Aberpennar, CF45 3YD. Dyma ysgol cyfrwng Saesneg a gafodd ei sefydlu yn 2004, gan ddarparu addysg i ddisgyblion y Cyfnod Cynradd. Mae gwahanol lefelau i'r safle. Mae 2 brif bloc gan adeiladau'r ysgol. Mae'r bloc meithrin ym mhen de-ddwyreiniol y safle ac mae'r bloc iau yn y pen gogledd-orllewinol. Mae'r ddau adeilad yn rhai unllawr ac wedi'u hadeiladu o garreg/gwaith maen traddodiadol gyda tho llechi ar oledf. Ar lefel uchaf y safle mae adeilad ffrâm bren ar wahân sy'n gweithredu fel adeilad addysgol a chanolfan gymunedol ar gyfer achlysuron a chyfleusterau y tu allan i gylch gwaith yr ysgol. Yn ogystal â hyn mae lefel uchaf y safle hefyd yn cynnwys un ystafell ddosbarth sengl ac un dwbl dros dro sydd bellach yn ddiangen ac yn dadfeilio. Mae'r ysgol wedi cynnal llawer o waith yn unol â chanllawiau Ysgolion yr 21ain Ganrif. Yn anffodus, does dim digon o le chwarae awyr agored i'n disgyblion o'r Dosbarth Cynnal Dysgu gael mynediad iddo. Felly, yn unol â gofynion y cwricwlwm

newydd, byddai'r Dosbarth Cynnal Dysgu mewn gwell sefyllfa yn Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon sydd â digon o le ar gyfer y disgyblion.

### **Rhagolygon o ran nifer y disgyblion**

Mae nifer y disgyblion a'r rhagolygon ar gyfer Ysgol Gynradd Penrhiwceibr rhwng 2022 a 2023 wedi'u nodi isod ac maen nhw'n deillio o'r Cyfrifiad Ysgolion Blyneddol ar Lefel Disgyblion (CYBLD), a gaiff ei gynnal bob mis Ionawr. Caiff y rhagolygon ar gyfer Ysgol Gynradd Penrhiwceibr eu cyfrifo yn unol â'r canllawiau gan Lywodraeth Cymru. Mae'r niferoedd a gaiff eu dangos yn eithrio disgyblion o oedran meithrin, yn unol â Chod Trefniadaeth Ysgolion Statudol Llywodraeth Cymru.

Nifer y disgyblion a'r rhagolygon:

<b>Ysgol Gynradd Penrhiwceibr</b>	<b>2017/ 2018</b>	<b>2018/ 2019</b>	<b>2019/ 2020</b>	<b>2020/ 2021</b>	<b>2021/ 2022</b>	<b>2022/ 2023</b>	<b>2023/ 2024</b>	<b>2024/ 2025</b>	<b>2025/ 2026</b>	<b>2026/ 2027</b>
Cyfanswm yr Ysgol (Meithrin 1 i Flwyddyn 6)	157	144	154	142	134	137	130	135	126	126
Cyfanswm (Dosbarth Derbyn i Flwyddyn 6)	127	127	132	124	115	118	111	117	107	108
Heb gynnwys Disgyblion y Dosbarth Cynnal Dysgu	124	124	129	121	112	115	108	114	104	105

Nifer y lleoedd: 141

### **Ansawdd a Safonau**

Cafodd Ysgol Gynradd Penrhiwceibr ei harolygiad diwethaf gan Estyn ym mis Mehefin 2015. Dyma grynodeb o sylwadau'r arolygiad:

<b>Maes arolygu</b>	<b>Dyfarniad</b>
Cyflawniad cyfredol yr ysgol	Da
Rhagolygon yr ysgol o ran gwella	Da

Yn anffodus, does dim digon o le awyr agored i gefnogi elfen dysgu trwy chwarae y cwricwlwm ar gyfer disgyblion sy'n mynychu'r ddarpariaeth. Ar hyn o bryd, mae 8 o ddisgyblion yn mynychu'r Dosbarth Cynnal Dysgu (Arsylwi ac Asesu). Cynigir bod y disgyblion hyn yn trosglwyddo i'r lleoliad newydd unwaith y bydd y dosbarth wedi'i adleoli. Bydd y Dosbarth Cynnal Dysgu yn parhau i gefnogi disgyblion rhwng 3 a 7 oed.

## **Ysgol Gynradd Gymuned Abercynon**

### **Gwybodaeth Gyffredinol**

Mae Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon wedi'i lleoli yn 26 Heol Ynysmeurig, Abercynon, Aberpennar CF45 4SY. Mae'r ysgol yn gyfuniad o dair ysgol: Ysgol Fabanod Abercynon, Ysgol

Gynradd Abertaf ac Ysgol Gynradd Carnetown. Agorodd yr ysgol newydd sbon ym mis Medi 2013 ar safle'r hen ysgol fabanod.

### **Rhagolygon o ran nifer y disgyblion**

Mae nifer y disgyblion a'r rhagolygon ar gyfer Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon rhwng 2022 a 2023 wedi'u nodi isod ac maen nhw'n deillio o'r Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion (CYBLD), a gaiff ei gynnal bob mis Ionawr. Caiff y rhagolygon ar gyfer Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon eu cyfrifo yn unol â'r canllawiau gan Lywodraeth Cymru. Mae'r niferoedd a gaiff eu dangos yn eithrio disgyblion o oedran meithrin, yn unol â Chod Trefniadaeth Ysgolion Statudol Llywodraeth Cymru.

Nifer y disgyblion a'r rhagolygon:

<b>Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon</b>	<b>2017/2018</b>	<b>2018/2019</b>	<b>2019/2020</b>	<b>2020/2021</b>	<b>2021/2022</b>	<b>2022/2023</b>	<b>2023/2024</b>	<b>2024/2025</b>	<b>2025/2026</b>	<b>2026/2027</b>
Cyfanswm yr Ysgol (Meithrin 1 i Flwyddyn 6)	341	336	349	337	333	322	316	296	291	278
Cyfanswm (Dosbarth Derbyn i Flwyddyn 6)	296	290	304	297	301	285	278	260	254	242
Heb gynnwys Disgyblion y Dosbarth Cynnal Dysgu	291	285	299	292	296	280	273	255	249	237

Nifer y lleoedd: 325

### **Ansawdd a Safonau**

Cafodd Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon ei harolygiad diwethaf gan Estyn ym mis Mawrth 2015. Dyma grynodedb o sylwadau'r arolygiad:

<b>Maes arolygu</b>	<b>Dyfarniad</b>
Cyflawniad cyfredol yr ysgol	Da
Rhagolygon yr ysgol o ran gwella	Da

Ar hyn o bryd mae 8 disgybl yn defnyddio'r Dosbarth Cynnal Dysgu ar gyfer disgyblion ag ASA ym Mlynnyddoedd 3 i 6, a bydd y disgyblion hyn yn symud i'r ysgol newydd unwaith y bydd y dosbarth wedi'i sefydlu. Mae'r cynnig yma'n sicrhau dilyniant yn eu lleoliadau addysgol ac yn sicrhau bod nifer uwch o Ddosbarthiadau Cynnal Dysgu arbenigol yn rhoi tegwch i ddisgyblion mewn Dosbarthiadau Cynnal Dysgu fel eu bod nhw'n aros mewn un lleoliad nes iddyn nhw gael eu hadleoli i addysg uwchradd yn unol â'u cyfoedion yn y brif ffrwd.

## Ysgol Gynradd Gymuned Perthcelyn

### Gwybodaeth Gyffredinol

Mae Ysgol Gynradd Gymuned Perthcelyn wedi'i lleoli yn Stryd Morgannwg, Perthcelyn, Aberpennar, CF45 3RJ. Dyma ysgol cyfrwng Saesneg a gafodd ei sefydlu yn 1999. **Mae Ysgol Gynradd Perthcelyn yn ysgol gromliniol wen, gyda maes chwarae a pharcdir serth islaw a theras ar glawdd gyda chae chwaraeon uwch ei phen.**

### Rhagolygon o ran nifer y disgyblion

Mae nifer y disgyblion a'r rhagolygon ar gyfer Ysgol Gynradd Gymuned Perthcelyn rhwng 2022 a 2023 wedi'u nodi isod ac maen nhw'n deillio o'r Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion (CYBLD), a gaiff ei gynnal bob mis Ionawr. Caiff y rhagolygon ar gyfer Ysgol Gynradd Gymuned Perthcelyn eu cyfrifo yn unol â'r canllawiau gan Lywodraeth Cymru. Mae'r niferoedd a gaiff eu dangos yn eithrio disgyblion o oedran meithrin, yn unol â Chod Trefniadaeth Ysgolion Statudol Llywodraeth Cymru.

Nifer y disgyblion a'r rhagolygon:

Ysgol Gynradd Gymuned Perthcelyn	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027
Meithrin 1 i Flwyddyn 6	123	124	128	117	118	118	117	119	121	121
Cyfanswm (Dosbarth Derbyn i Flwyddyn 6)	109	107	113	101	98	101	100	101	104	103
Heb gynnwys Disgyblion y Dosbarth Cynnal Dysgu	102	100	106	94	91	94	93	94	97	96

Nifer y lleoedd: 160

### Ansawdd a Safonau

Cafodd Ysgol Gynradd Gymuned Perthcelyn ei harolygiad diwethaf gan Estyn ym mis Ebrill 2018. Dyma grynodeb o sylwadau'r arolygiad:

Maes arolygu	Dyfarniad
Safonau	Da
Lles ac agweddau tuag at ddysgu	Rhagorol
Profiadau addysgu a dysgu	Da
Gofal, cymorth ac arweiniad	Da
Arwain a rheoli	Da



Ar hyn o bryd mae'r ysgol yn cynnal Dosbarth Cynnal Dysgu ar gyfer disgyblion o'r Dosbarth Derbyn i Flwyddyn 2 ag ASA. Bydd y cynigion yn creu darpariaeth pob oed gwell a fydd yn sicrhau nad yw'n ofynnol i ddisgyblion ymgymryd ag unrhyw drosglwyddiadau ychwanegol a bydd yn caniatáu i'r disgyblion hynny sy'n bodloni'r meini prawf ar gyfer y Dosbarth Cynnal Dysgu aros yn y ddarpariaeth tan ddiwedd Blwyddyn 6.

## Adran 4

### Darpariaeth Newydd Arfaethedig

- Mae RhCT yn cynnig creu darpariaeth Dosbarth Cynnal Dysgu - Asesu'r Blynyddoedd Cynnar newydd o fis Ebrill 2024 ar gyfer disgyblion ag ADY sylweddol yn Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon gan ddarparu lle i 8 disgybl cyn oed ysgol.
- Mae RhCT yn cynnig sefydlu dwy ddarpariaeth Dosbarth Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg Cyfnod Cynradd newydd i ddod i rym o fis Medi 2024 ar gyfer disgyblion ag ADY sylweddol yn yr ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg newydd yn Rhydfelen gan ddarparu lle i 18 o ddisgyblion Cyfnod Cynradd.
- Mae RhCT yn cynnig creu Dosbarth Cynnal Dysgu newydd ar gyfer disgyblion ym Mlynnyddoedd 7 i 11 ag ASA o fis Medi 2024 yn yr ysgol 3 i 16 oed newydd ar safle Ysgol Gynradd/Uwchradd y Ddraenen Wen gan ddarparu lle i 14 o ddisgyblion.

### Gwybodaeth gefndirol am y cynnig i agor Dosbarth Cynnal Dysgu newydd

Mae gwella ansawdd addysg a chodi safonau yn un o brif flaenoriaethau'r Cyngor. Rydyn ni o'r farn y bydd gwella safonau a deilliannau addysgol ar gyfer rhai o'n disgyblion mwyaf agored i niwed yn gwella eu cyfleoedd mewn bywyd, mynediad i fyd gwaith a llwybrau addysg eraill. Mae sicrhau bod ein darpariaethau yn cyd-fynd ag anghenion ein disgyblion yn hanfodol er mwyn cyflawni deilliannau cadarnhaol.

Un o'r prif dargedau a amlinellir yng Nghynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg y Cyngor yw cynyddu nifer y plant sy'n derbyn addysg drwy gyfrwng y Gymraeg. Bydd hyn yn cynorthwyo'r Awdurdod Lleol yn ei waith o fodloni targed 'Cymraeg 2050' Llywodraeth Cymru o sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg yng Nghymru erbyn 2050. Rydyn ni o'r farn y bydd y cynnig yma'n mynd i'r afael â'r diffyg darpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg. Bydd hyn yn caniatáu i ddisgyblion cyfrwng Cymraeg y Cyfnod Cynradd sydd ag ADY sylweddol aros mewn lleoliad addysg cyfrwng Cymraeg, gan ategu nod Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg y Cyngor. Bydd sefydlu'r Dosbarth Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg ychwanegol ar gyfer disgyblion ag ADY sylweddol yn mynd i'r afael â'r bwlch cyfredol yn y ddarpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu.

Trwy leoli darpariaeth arbenigol mewn lleoliadau prif ffrwd, bydd cyfle i ddisgyblion gael rhagor o gynhwysiant. Mae Fframwaith Arolygu Cyffredin Estyn yn cydnabod hyn ac yn tynnu sylw at yr effaith gadarnhaol y mae modd i arbenigedd o fewn Dosbarth Cynnal Dysgu ei chael ar wella ymarfer a gwella deilliannau ar gyfer disgyblion sydd ag ADY ym mhob rhan o'r ysgol.

## Gwybodaeth am yr ysgolion sydd wedi'u heffeithio gan y cynnig

### Ysgol Gynradd Gymuned Abercynon

#### **Gwybodaeth Gyffredinol**

Mae Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon wedi'i lleoli yn 26 Heol Ynysmeurig, Abercynon, Aberpennar CF45 4SY. Mae'r ysgol yn gyfuniad o dair ysgol: Ysgol Fabanod Abercynon, Ysgol Gynradd Abertaf ac Ysgol Gynradd Carnetown. Agorodd yr ysgol newydd sbon ym mis Medi 2013 ar safle'r hen ysgol fabanod.

#### **Rhagolygon o ran nifer y disgyblion**

Mae nifer y disgyblion a'r rhagolygon ar gyfer Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon rhwng 2022 a 2023 wedi'u nodi isod ac maen nhw'n deillio o'r Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion (CYBLD), a gaiff ei gynnal bob mis Ionawr. Caiff y rhagolygon ar gyfer Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon eu cyfrifo yn unol â'r canllawiau gan Lywodraeth Cymru. Mae'r niferoedd a gaiff eu dangos yn eithrio disgyblion o oedran meithrin, yn unol â Chod Trefniadaeth Ysgolion Statudol Llywodraeth Cymru.

Nifer y disgyblion a'r rhagolygon:

<b>Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon</b>	<b>2017/2018</b>	<b>2018/2019</b>	<b>2019/2020</b>	<b>2020/2021</b>	<b>2021/2022</b>	<b>2022/2023</b>	<b>2023/2024</b>	<b>2024/2025</b>	<b>2025/2026</b>	<b>2026/2027</b>
Cyfanswm yr Ysgol (Meithrin 1 i Flwyddyn 6)	341	336	349	337	333	322	316	296	291	278
Cyfanswm (Dosbarth Derbyn i Flwyddyn 6)	296	290	304	297	301	285	278	260	254	242
Heb gynnwys Disgyblion y Dosbarth Cynnal Dysgu	291	285	299	292	296	280	273	255	249	237

Nifer y lleoedd: 325

#### **Ansawdd a Safonau**

Cafodd Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon ei harolygiad diwethaf gan Estyn ym mis Mawrth 2015. Dyma grynodedb o sylwadau'r arolygiad:

<b>Maes arolygu</b>	<b>Dyfarniad</b>
Cyflawniad cyfredol yr ysgol	Da
Rhagolygon yr ysgol o ran gwella	Da

Ar hyn o bryd mae 8 disgybl yn defnyddio'r Dosbarth Cynnal Dysgu ar gyfer disgyblion ag ASA ym Mlynnyddoedd 3 i 6, a bydd y disgyblion hyn yn symud i'r ysgol newydd ym mis Ebrill 2024.

Os bydd y cynnig yn cael ei symud ymlaen, bydd y Dosbarth Cynnal Dysgu (Asesu ac Ymyrraeth) newydd ar gyfer y Blynnyddoedd Cynnar yn cefnogi 8 disgybl o dan oedran ysgol statudol sy'n dangos anghenion sylweddol.

## **Ysgol Gynradd Gymraeg newydd yn Rhydfelen**

### ***Gwybodaeth Gyffredinol***

Mae'r ysgol gynradd Gymraeg newydd yn cael ei hadeiladu ar hyn o bryd yn Rhydfelen, Pontypridd.

### ***Rhagolygon o ran nifer y disgyblion***

Ar hyn o bryd does dim modd rhagamcanu niferoedd disgyblion a rhagweld gwybodaeth ar gyfer yr ysgol cyfrwng Cymraeg newydd. Mae lle wedi'i gynnwys yn nyluniad yr adeilad newydd i gynnwys y Dosbarthiadau Cynnal Dysgu arfaethedig.

### **Ansawdd a Safonau**

Gan y bydd hon yn ysgol newydd, does dim adroddiadau Estyn ar gael ar hyn o bryd. Dydy'r cynnig yma ddim yn cael effaith negyddol ar unrhyw blentyn. Ei nod yw mynd i'r afael ag angen sydd wedi'i nodi. Bydd y cynnig yma yn mynd i'r afael â'r bwch presennol yn y ddarpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu'r Cyfnod Cynradd ar gyfer disgyblion cyfrwng Cymraeg sydd ag ADY sylweddol.

### ***Ysgol 3 i 16 oed newydd ar safle Ysgol Gynradd/Uwchradd y Ddraenen Wen.***

Bydd yr ysgol pob oed (3-16 oed) newydd yn cael ei hadeiladu ar dir presennol Ysgol Gynradd/Uwchradd y Ddraenen Wen, Lôn yr Ysgol, Y Ddraenen Wen, Pontypridd, CF37 5AL erbyn mis Medi 2024.

### ***Rhagolygon o ran nifer y disgyblion***

Ar hyn o bryd does dim modd rhagamcanu niferoedd disgyblion a rhagweld gwybodaeth ar gyfer yr ysgol 3 i 16 oed newydd ar safle Ysgol Gynradd/Uwchradd y Ddraenen Wen. Mae lle wedi'i gynnwys yn nyluniad yr adeilad newydd i gynnwys y Dosbarth Cynnal Dysgu arfaethedig.

### **Ansawdd a Safonau**

Gan y bydd hon yn ysgol newydd, does dim adroddiadau Estyn ar gael ar hyn o bryd. Dydy'r cynnig yma ddim yn cael effaith negyddol ar unrhyw blentyn. Ei nod yw mynd i'r afael ag angen sydd wedi'i nodi.

Os caiff y cynnig ei symud ymlaen, yna bydd yr ysgol yn cynnal Dosbarth Cynnal Dysgu ar gyfer disgyblion ym Mlynnyddoedd 7 i 11 ag ASA ochr yn ochr â'r Dosbarth Cynnal Dysgu presennol ar gyfer disgyblion ym Mlynnyddoedd 7 i 11 ag anawsterau Lleferydd ac Iaith.

## Ffurflen ar gyfer Ymateb i'r Ymgynghoriad

Er mwyn helpu'r Cyngor i ddod i benderfyniad, byddai'n ddefnyddiol iawn pe baech chi'n ateb y cwestiynau canlynol. Mae'r arolwg yma yn ddienw. Peidiwch â darparu unrhyw wybodaeth bersonol yn y blychau testun rhydd. Serch hynny, pe hoffech chi i ni gysylltu â chi ynglŷn â chanlyniad yr ymgynghoriad, nodwch eich enw a'ch manylion cyswllt isod. Er mwyn cael rhagor o wybodaeth am sut mae'r Cyngor yn defnyddio eich gwybodaeth bersonol, ewch i dudalen Diogelu Data'r Cyngor: [www.rctcbc.gov.uk/diogeludata](http://www.rctcbc.gov.uk/diogeludata).

(Dewisol)

Enw:

Cyfeiriad:

Cyfeiriad e-bost:

### Cynnig 1: Y Cynnig i Adleoli Dosbarthiadau Cynnal Dysgu

Rydyn ni'n cynnig **adleoli'r** dosbarthiadau canlynol o fis Ebrill 2024:

- Dosbarth Cynnal Dysgu (Arsylwi ac Asesu) yn Ysgol Gynradd Penrhiwceibr i adleoli i Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon.
- Dosbarth Cynnal Dysgu i ddisgyblion Blwyddyn 3 i Flwyddyn 6 (Cyfnod Allweddol 2 yn flaenorol) sydd ag Anhwylder y Sbectrwm Awtistig yn Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon i adleoli i sefydlu darpariaeth Cyfnod Cynradd yn Ysgol Gynradd Perthcelyn (Dosbarth Derbyn i Flwyddyn 6).

1. Ydych chi'n cytuno â'r cynnig? Ydw                      Nac ydw                      Ddim yn siŵr

Nodwch y rhesymau dros eich dewis

---

### Cynnig 2: Sefydlu Darpariaeth Dosbarth Cynnal Dysgu

Y cynnig yw bod y dosbarthiadau canlynol yn cael eu **sefydlu** gan ddod i rym o fis Medi 2024:

- Un Dosbarth Cynnal Dysgu (Asesu ac Ymyrraeth) y Blynnyddoedd Cynnar ar gyfer disgyblion o dan oedran ysgol statudol sydd ag anghenion sylweddol yn Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon.
- Dau Ddosbarth Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg Cyfnod Cynradd yn yr ysgol gynradd Gymraeg newydd yn Rhydfelen ar gyfer disgyblion ag ADY sylweddol (1 Dosbarth Cynnal Dysgu ar gyfer Dosbarth Derbyn i Flwyddyn 2 ac 1 Dosbarth Cynnal Dysgu ar gyfer Blwyddyn 3 i Flwyddyn 6).
- Un ddarpariaeth Dosbarth Cynnal Dysgu i ddisgyblion Blwyddyn 7 i Flwyddyn 11 sydd ag Anhwylder ar y Sbectrwm Awtistaidd yn yr ysgol newydd i ddisgyblion rhwng 3 a 16 oed ar safle Ysgol Gynradd/Uwchradd y Ddraenen Wen.

2. Ydych chi'n cytuno â'r cynnig? Ydw                      Nac ydw                      Ddim yn siŵr

Nodwch y rhesymau dros eich dewis

---

---

---

3. Nodwch unrhyw opsiynau eraill, neu sylwadau neu faterion eraill yr hoffech chi i ni'u hystyried (mae croeso ichi gynnwys dalennau ychwanegol os oes angen)

---

---

---

4. O dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 a Dyletswyddau Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus, mae gyda'r Cyngor ddyletswydd gyfreithiol i ystyried sut mae ei benderfyniadau yn effeithio ar bobl oherwydd efallai bod nodweddion penodol gyda nhw. Sut byddai cynigion y Cyngor yn effeithio arnoch chi o safbwynt y canlynol?:

- a. Rhyw
  - b. Oedran
  - c. Ethnigrwydd
  - d. Anabledd
  - e. Rhywioldeb
  - f. Crefydd neu gred
  - g. Hunaniaeth rywedd
  - h. Statws perthynas
  - i. Beichiogrwydd
  - j. Iaith o ddewis
- 
- 

5. O ran cynnig y Cyngor, a'r effaith y gallai ei chael, rhwch wybod i ni: Ydych chi o'r farn y bod modd iddyn nhw effeithio ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a'i hybu (yn gadarnhaol neu'n negyddol), ac a fyddai'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg mewn unrhyw ffordd?

---

---

6. Nodwch sut y byddai modd cynyddu effeithiau cadarnhaol, neu leihau effeithiau negyddol?

---

---

Nodwch pwy ydych chi (e.e. rhiant disgybl mewn ysgol sy'n cael ei henwi, llywodraethwr ar ysgol sy'n cael ei henwi ac ati)

---

---

**Diolch am roi o'ch amser i gwblhau'r holiadur yma. Y dyddiad cau ar gyfer ymateb yw 5pm ar 14 Gorffennaf 2023.**

Diben yr Erfyn ar gyfer Asesu Effaith ar y Gymraeg yw galluogi Cyngor RhCT i ystyried egwyddorion a gofynion Rheoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 1) 2015 er mwyn cydymffurfio â [Mesur y Gymraeg \(Cymru\) 2011](#).

<b>Cam 1 - Casglu Gwybodaeth</b>	
<b>NODER:</b> Wrth i chi gwblhau'r asesiad yma, bydd gofyn i chi gyflwyno <b>tystiolaeth i ategu'ch sylwadau</b> . Gweler <a href="#">Canllawiau Asesu Effaith ar y Gymraeg</a> i gael mwy o wybodaeth am ffynonellau data.	
<b>Enw'r Cynnig:</b>	<b>YMGYNGHORIAD AR Y CYNIGION I AD-DREFNU DARPARIAETH DOSBARTHIAU CYNNAL DYSGU PRIF FFRWD - ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL YN RHONDDA CYNON TAF</b>
<b>Adran</b>	Y Gwasanaeth Mynediad a Chynhwysiant
<b>Cyfarwyddwr Gwasanaeth</b>	Gaynor Davies
<b>Swyddog sy'n llenwi'r Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg</b>	Lisa Carter
<b>Trwy e-bost</b>	<a href="mailto:lisa.c.carter@rhondda-cynon-taf.gov.uk">lisa.c.carter@rhondda-cynon-taf.gov.uk</a>
<b>Ffôn</b>	01443 744344
<b>Disgrifiad Cryno</b>	<p>Adlinio'r ddarpariaeth bresennol i fodloni'r galw am leoliadau arbenigol. Bydd hyn yn cael ei gyflawni drwy'r addasiadau canlynol i'r ddarpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Symud y Dosbarth Cynnal Dysgu Arsylwi ac Asesu yn Ysgol Gynradd Penrhiwceibr i Ysgol Gynradd Gymuned Abercynon. Daw hyn i rym o Ebrill 2024.</li><li>• Trosglwyddo'r Dosbarth Cynnal Dysgu ar gyfer disgyblion ym Mlynnyddoedd 3-6 ag Anhwyllder y Sbectrwm Awtistig (ASA) yn Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon i greu darpariaeth pob oed yn y Cyfnod Cynradd yn Ysgol Gynradd Gymuned Perthcelyn, i ddod i rym o fis Ebrill 2024.</li></ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sefydlu un Dosbarth Cynnal Dysgu Asesu ac Ymyrraeth yn y Blynyddoedd Cynnar ar gyfer disgyblion o dan oedran ysgol statudol sydd ag anghenion sylweddol yn Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon. Bydd y cynnig yn cael ei roi ar waith o fis Ebrill 2024.</li> <li>• Sefydlu dau Ddosbarth Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg Cyfnod Cynradd yn yr ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg newydd yn Rhydfelen ar gyfer disgyblion ag ADY sylweddol. Bydd y cynnig yn cael ei roi ar waith o fis Medi 2024.</li> <li>• Sefydlu un Dosbarth Cynnal Dysgu ar gyfer disgyblion Blwyddyn 7–11 ag Anhwylder ar y Sbectrwm Awtistaidd yn yr ysgol 3-16 newydd ar safle Ysgol Gynradd/Uwchradd y Ddraenen Wen o fis Medi 2024.</li> </ul>
<b>Dyddiad</b>	16/03/2023
<b>Nodwch ar bwy mae'r cynnig yma'n effeithio: (Defnyddwyr Gwasanaethau, Gweithwyr, Cymuned Ehangach)</b>	Disgyblion sydd ag Anghenion Dysgu Ychwanegol sy'n gofyn am ddarpariaeth arbenigol, eu rhieni / gwarcheidwaid a'r gymuned anghenion dysgu ychwanegol ehangach.

<b>Beth yw nodau'r polisi, a sut mae'r rhain yn berthnasol i'r Gymraeg?</b>	Ar hyn o bryd mae disgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol sylweddol sy'n cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg a fyddai'n bodloni'r meini prawf ar gyfer darpariaeth Dosbarth Cynnal Dysgu Cyfnod Cynradd cyfrwng Saesneg yn cael eu cefnogi gan garfan beripatetig arbenigol, trwy fodel cymorth cyflenwi cynhwysol. Yn unol â gofynion Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018 (ALNET), sy'n nodi bod rhaid i bob ALI ddatblygu darpariaeth ADY ddwyieithog a gweledigaeth y Cyngor i gynyddu nifer y disgyblion cyfrwng Cymraeg, mae ein cynnig yn ceisio creu Dosbarth Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg ychwanegol ar gyfer y disgyblion hynny sy'n bodloni'r meini prawf ar gyfer mynychu Dosbarth Cynnal Dysgu. Bydd y dosbarth wedi'i leoli yn yr ysgol gynradd Gymraeg newydd yn Rhydfelen. Bydd y Dosbarth Cynnal Dysgu yn rhoi cymorth i 18 o ddisgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol sylweddol.
<b>Pwy fydd yn elwa? / Oes modd i'r polisi effeithio ar grwpiau Cymraeg? Os felly, rhestrwch nhw yma.</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Disgyblion cyfrwng Cymraeg sydd ag anghenion dysgu ychwanegol sylweddol.</li> <li>• Disgyblion y Blynyddoedd Cynnar sy'n iau na'r oedran ysgol statudol sydd ag anghenion sylweddol.</li> <li>• Blwyddyn 7-11 (Cyfnod Allweddol 3/4 gynt) Disgyblion cyfrwng Saesneg ag Anhwylder ar y Sbectrwm Awtistaidd.</li> <li>• Disgyblion yn yr ysgol lle mae'r dosbarth wedi'i sefydlu.</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Rhieni/gwarcheidwaid disgyblion sy'n mynychu'r ysgolion sydd â Dosbarthiadau Cynnal Dysgu a'r rheini sydd â phlant/pobl ifainc ag anghenion dysgu ychwanegol sylweddol.</li> <li>• Staff mewn ysgolion sydd â Dosbarthiadau Cynnal Dysgu.</li> <li>• Dyma'r ysgolion sydd â Dosbarthiadau Cynnal Dysgu: Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon, Ysgol Gynradd Perthcelyn, yr ysgol gynradd Gymraeg newydd yn Rhydfelen, yr ysgol 3-16 newydd ar safle Ysgol Gynradd/Uwchradd y Ddraenen Wen.</li> </ul>												
<p><b>Proffil ieithyddol cyfredol yr ardal(oedd) ddaearyddol dan sylw</b></p>	<p>Bob deng mlynedd mae'r DU yn neilltuo un diwrnod ar gyfer y Cyfrifiad, sy'n cyfri'r holl bobl ac aelwydydd yma. Mae'r Cyfrifiad yn ffynhonnell allweddol o wybodaeth am nifer y bobl sy'n gallu siarad Cymraeg.</p> <p>O'r 230,316 o drigolion oedd o leiaf 3 oed sy'n byw yn y Fwrdeistref Sirol, nododd Cyfrifiad 2021 fod 12.4% (28,556) yn gallu siarad Cymraeg. Doedd yr 87.6% (201,760) a doedd y gweddill ddim yn gallu siarad Cymraeg. Mae modd cymharu hyn â ffigurau Cymru gyfan. O'r 2,867,609 o drigolion sydd o leiaf 3 oed sy'n byw yng Nghymru, roedd 18.1% (518,977) yn gallu siarad Cymraeg. Doedd yr 81.9% (2,867,609) arall ddim yn gallu siarad Cymraeg.</p> <p>Mae'r tabl isod yn dangos sgiliau Cymraeg trigolion sy'n byw ym Mwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf ac mae'r rhain yn deillio o Gyfrifiad 2021.</p> <p style="text-align: center;"><b>Tabl 1: Sgiliau Cymraeg Trigolion - (%)</b></p> <table border="1" data-bbox="779 815 1973 1335"> <thead> <tr> <th></th> <th>Cyfanswm y Trigolion sy'n Byw ym Mwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf</th> <th>Cymru Gyfan</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Yn gallu siarad, darllen ac ysgrifennu Cymraeg</td> <td>10.1%</td> <td>14.8%</td> </tr> <tr> <td>Yn gallu siarad a darllen Cymraeg ond yn methu â'i hysgrifennu</td> <td>0.7%</td> <td>1.2%</td> </tr> <tr> <td>Yn gallu siarad Cymraeg ond yn methu â'i darllen na'i hysgrifennu</td> <td>1.4%</td> <td>2.4%</td> </tr> </tbody> </table>		Cyfanswm y Trigolion sy'n Byw ym Mwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf	Cymru Gyfan	Yn gallu siarad, darllen ac ysgrifennu Cymraeg	10.1%	14.8%	Yn gallu siarad a darllen Cymraeg ond yn methu â'i hysgrifennu	0.7%	1.2%	Yn gallu siarad Cymraeg ond yn methu â'i darllen na'i hysgrifennu	1.4%	2.4%
	Cyfanswm y Trigolion sy'n Byw ym Mwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf	Cymru Gyfan											
Yn gallu siarad, darllen ac ysgrifennu Cymraeg	10.1%	14.8%											
Yn gallu siarad a darllen Cymraeg ond yn methu â'i hysgrifennu	0.7%	1.2%											
Yn gallu siarad Cymraeg ond yn methu â'i darllen na'i hysgrifennu	1.4%	2.4%											



Yn gallu darllen ond methu siarad nac ysgrifennu Cymraeg	1.6%	1.4%
Yn gallu ysgrifennu ond methu siarad na darllen Cymraeg	0.2%	0.2%
Yn gallu darllen ac ysgrifennu ond methu siarad Cymraeg	0.5%	0.6%
Yn gallu deall Cymraeg llafar yn unig	4.0%	5.5%
Cyfuniad Arall o Sgiliau	0.1%	0.2%
Dim sgiliau	81.3%	77.1%
<b>Cyfanswm</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>

Mae'r Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth<sup>1</sup> yn casglu gwybodaeth ynghyd am allu'r rheiny sy'n ymateb i siarad Cymraeg ac yn cynnwys cwestiwn ar ba mor aml y mae pobl yn siarad Cymraeg. Mae'n cael ei ddiweddarau bob chwarter, felly mae'n ffynhonnell fwy cyfredol na'r Cyfrifiad. Nododd yr Arolwg Poblogaeth Blynyddol diweddaraf, ar gyfer y chwarter a ddaeth i ben ym mis Mehefin 2022, fod 20.5% o ymatebwyr sy'n byw ym Mwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf yn dweud eu bod yn gallu siarad Cymraeg, mae hyn o'i gymharu â chanran Cymru gyfan o 29.7% o ymatebwyr. Mae modd dadansoddi hyn ymhellach trwy'r data yn y tabl isod:

**Tabl 2: Sgiliau Cymraeg Trigolion - (%)**

Sgiliau Cymraeg Trigolion - (%)		
	Bwrdeistref Rhondda Cynon Taf	Sirol Cymru

<sup>1</sup> [Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth](#)

<b>Yn gallu darllen Cymraeg</b>	17.9%	26.0%
<b>Yn gallu ysgrifennu Cymraeg</b>	17.2%	24.0%
<b>Yn gallu deall Cymraeg ar lafar</b>	24.1%	33.4%

Mae'r data'n dangos bod canrannau Cymru gyfan ym mhob maes sgiliau'r Gymraeg yn sylweddol uwch na chanrannau'r Fwrdeistref Sirol. Serch hynny, mae'r data cyfredol yn dangos cynnydd sylweddol yn nifer y trigolion sy'n gallu darllen, ysgrifennu a deall Cymraeg ar lafar ers y Cyfrifiad diwethaf yn 2021.

Wrth eu holi am ba mor aml yr oedden nhw'n siarad Cymraeg, mae'r tabl isod yn dangos dadansoddiad o ymatebion y rheiny a ymatebodd sy'n byw ym Mwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf o'u cymharu ag ymatebion Cymru gyfan.

**Tabl 3: Sgiliau Cymraeg Trigolion - (%)**

<b>Sgiliau Cymraeg Trigolion - (%)</b>		
	<b>Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf</b>	<b>Cymru</b>
<b>Yn siarad Cymraeg bob dydd</b>	7.4%	14.8%
<b>Yn siarad Cymraeg bob wythnos</b>	5.0%	5.6%
<b>Yn ei defnyddio'n llai aml</b>	6.1%	7.6%

Mae'r data'n dangos bod canran y rheiny a ymatebodd sy'n siarad Cymraeg bob dydd yn llawer is ar gyfer y Fwrdeistref Sirol na chanran Cymru gyfan.

Mae'r Arolwg Defnydd Iaith<sup>2</sup> ar gyfer 2013 i 2015 yn cynnwys gwybodaeth fanwl am ruglder siaradwyr Cymraeg a'u defnydd o'r Gymraeg mewn ystod o leoliadau. Wrth edrych lle dysgodd y rheiny a ymatebodd sy'n byw yng

<sup>2</sup> [Arolwg Defnydd Iaith 2013 i 2015](#)

	<p>Nghymru siarad Cymraeg, dysgodd y mwyafrif, sef 45%, siarad Cymraeg gartref. Dysgodd 26% siarad Cymraeg yn yr ysgol feithrin a'r ysgol gynradd rhwng 2 a 10 oed a dysgodd 14% siarad Cymraeg yn yr ysgol uwchradd yn 11 oed a hŷn. Dysgodd y 2.0% arall siarad Cymraeg mewn lleoliadau eraill, gan gynnwys ar gyrsiau 'Cymraeg i Oedolion'.</p> <p>Mae cynigion fel hyn yn ymateb i'r bwch cyffredinol yma ac yn darparu Dosbarthiadau Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg arbenigol wedi'u targedu at ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol sylweddol mewn amgylchedd Ysgol yr 21<sup>ain</sup> Ganrif.</p>
<p><b>Data neu ymchwil perthnasol arall</b></p>	<p>Ar ôl adolygu data mewnol, nodwyd oherwydd diffyg darpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg, bod 7% o gyfanswm y disgyblion sy'n defnyddio lleoliadau arbenigol wedi mynychu darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn flaenorol.</p>

## **Cam 2 – Asesu Effaith**

Yma mae angen i chi ystyried yr effaith, y dystiolaeth ac unrhyw gamau rydych chi'n eu cymryd i wella. Mae hyn er mwyn sicrhau nad yw'r cyfleoedd i bobl sy'n dewis byw eu bywydau a manteisio ar wasanaethau trwy gyfrwng y Gymraeg yn israddol i'r hyn sydd ar gael i'r rhai sy'n dewis gwneud hynny yn Saesneg, yn unol â gofynion Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011.

Sylwch fod asesiad effaith ar wahân ar gyfer cydraddoldeb a'r ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol y mae'n rhaid eu cwblhau hefyd ar gyfer cynigion polisi.

Cofiwch y gallai effeithiau cadarnhaol i rai grwpiau fod yn niweidiol i eraill - hyd yn oed ymhlith grwpiau Cymraeg. Ystyriwch yr effeithiau ar wahanol grwpiau. Er enghraifft, mae'n bosibl bod cynnig o fudd i ddysgwyr Cymraeg, ond nid i siaradwyr Cymraeg.

### **A fydd y cynnig arfaethedig yn effeithio ar unrhyw un neu bob un o'r canlynol?**

	<b>A fydd y cynnig yn cael unrhyw effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral?</b>	<b>Disgrifiwch pam y bydd hyn yn cael effaith gadarnhaol / negyddol neu niwtral ar y Gymraeg.</b>	<b>Pa dystiolaeth sydd gennych chi i ategu'r farn hon?</b>	<b>Pa gam(au) mae modd eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu gyfrannu'n well at effeithiau cadarnhaol?</b>
<b>Cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg</b>  e.e. staff, trigolion ac ymwelwyr  Hawliau siaradwyr Cymraeg a dysgwyr i ddefnyddio'r Gymraeg wrth ddelio â'r Cyngor ac i staff ddefnyddio'r Gymraeg yn y Gwaith	<b>Cadarnhaol</b>	Mae'r cynnig yn cynnwys creu darpariaethau cyfrwng Cymraeg Cyfnod Cynradd newydd ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol sylweddol. Bydd disgyblion sy'n mynychu'r darpariaethau yn cael eu haddysgu trwy gyfrwng y Gymraeg.		Gwerthuso effaith y Dosbarthiadau Cynnal Dysgu a monitro nifer y disgyblion a atgyfeirir at y Dosbarthiadau Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg gyda'r bwriad o ehangu'r ddarpariaeth Gymraeg yn y fwrdeistref os bydd angen.

		Bydd y disgyblion yn y Dosbarthiadau Cynnal Dysgu yn gallu cael mynediad i ystod o weithgareddau allgyrsiol ychwanegol.		Mae cynnwys y disgyblion yma gyda disgyblion prif ffrwd yn egwyddor allweddol o gynnal darpariaeth ADY arbenigol mewn ysgol brif ffrwd.
--	--	---	--	---

## **Cam 2 – Aseu Effaith**

**A fydd y cynnig arfaethedig yn effeithio ar unrhyw un neu bob un o'r canlynol?**

	<b>A fydd y cynnig yn cael unrhyw effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral?</b>	<b>Disgrifiwch pam y bydd hyn yn cael effaith gadarnhaol / negyddol neu niwtral ar y Gymraeg.</b>	<b>Pa dystiolaeth sydd gennych chi i ategu'r farn yma?</b>	<b>Pa gam(au) mae modd eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu gyfrannu'n well at effeithiau cadarnhaol?</b>
<p><b>Niferoedd a / neu ganrannau'r siaradwyr Cymraeg</b>  e.e. Cyfleoedd Addysg / Astudio Cyfrwng Cymraeg. Cysylltiadau â <a href="#">Strategaeth Cymraeg 2050</a> Llywodraeth Cymru / <a href="#">Strategaeth y Gymraeg Pum Mlynedd Cyngor RhCT</a></p>	<b>Cadarnhaol</b>	Bydd y Dosbarth Cynnal Dysgu newydd arfaethedig yn darparu 18 lle cyfrwng Cymraeg arbenigol a 22 lle cyfrwng Saesneg i ddisgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol sylweddol.	Mae RhCT yn gwario oddeutu £4.7 miliwn bob blwyddyn ar ddarparu Dosbarthiadau Cynnal Dysgu. Ar hyn o bryd, mae tua 403 o ddisgyblion yn manteisio ar y 45 o Ddosbarthiadau Cynnal Dysgu cyfrwng Saesneg yn RhCT, a hynny ar draws ystod o anghenion.	Gwerthuso effaith y Dosbarthiadau Cynnal Dysgu a monitro nifer y disgyblion a atgyfeiriwyd at y ddarpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg y Cyfnod Cynradd gyda'r bwriad o ehangu'r ddarpariaeth

				cyfrwng Cymraeg yn y fwrdeistref os bydd angen.
<p><b>Cyfleoedd i hyrwyddo'r Gymraeg</b></p> <p>e.e. statws, defnyddio Gwasanaethau Cymraeg, defnyddio'r Gymraeg yn rhan o fywyd beunyddiol yn y gwaith ac yn y gymuned</p> <p>Mynd ati'n weithredol i annog a hyrwyddo defnydd o'n gwasanaethau Cymraeg i weld cynnydd yn y galw dros amser.</p>	<b>Cadarnhaol</b>	Bydd creu Dosbarth Cynnal Dysgu arbenigol ychwanegol cyfrwng Cymraeg ar gyfer disgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol sylweddol yn gwella cyfleoedd i ddisgyblion barhau i ddisgyblion trwy gyfrwng y Gymraeg mewn dosbarth pwrpasol ochr yn ochr â'u cyfoedion sydd hefyd ag anghenion dysgu ychwanegol, yn hytrach na thrwy addysgu peripatetig.	Ar hyn o bryd mae disgyblion cyfrwng Cymraeg sydd ag anghenion dysgu ychwanegol sylweddol a fyddai'n bodloni'r meini prawf ar gyfer darpariaeth Dosbarth Cynnal Dysgu cyfrwng Saesneg yn cael eu cefnogi gan garfan beripatetig arbenigol. Mae'r garfan yn darparu cefnogaeth trwy fodel cyflenwi cynhwysol, lle mae disgyblion yn cael cefnogaeth arbenigol yn eu hysgolion prif ffrwd.	Gwerthuso effaith y Dosbarthiadau Cynnal Dysgu a monitro nifer y disgyblion a atgyfeiriwyd at y ddarpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg y Cyfnod Cynradd gyda'r bwriad o ehangu'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn y fwrdeistref os bydd angen.

## **Cam 2 – Asesu Effaith**

**A fydd y cynnig arfaethedig yn effeithio ar unrhyw un neu bob un o'r canlynol?**

	<b>A fydd y cynnig yn cael unrhyw effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral?</b>	<b>Disgrifiwch pam y bydd hyn yn cael effaith gadarnhaol / negyddol neu niwtral ar y Gymraeg.</b>	<b>Pa dystiolaeth sydd gennych chi i ategu'r farn hon?</b>	<b>Pa gam(au) mae modd eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu gyfrannu'n well at effeithiau cadarnhaol?</b>
<b>Cydymffurfio â <a href="#">Safonau Cymraeg Statudol y Cyngor</a></b> e.e. cynyddu neu leihau gallu'r Cyngor i ddarparu gwasanaethau trwy gyfrwng y Gymraeg.  Ystyried hawliau siaradwyr Cymraeg i ddefnyddio'r Gymraeg wrth ddelio â'r Cyngor ac i staff ddefnyddio'r Gymraeg yn y Gwaith.	<b>Cadarnhaol</b>	Bydd y Dosbarth Cynnal Dysgu yn cael effaith gadarnhaol ar y Gymraeg gan y bydd yn caniatáu i 18 o ddisgyblion fanteisio ar ddarpariaeth arbenigol cyfrwng Cymraeg amser llawn.  Bydd hefyd yn creu 4 swydd siarad Cymraeg newydd: 2 swydd addysgu a 2 swydd sydd ddim yn swyddi addysgu i roi cymorth i'r disgyblion sy'n mynychu'r darpariaethau, gan gynyddu gallu'r ALI i ddarparu gwasanaethau trwy gyfrwng y Gymraeg.	Mae dyletswydd ddeddfwriaethol newydd o dan Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018 sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r ALI ddarparu system ADY ddwyieithog.	Monitro'r galw ac asesu'r angen am ddarpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu arbenigol cyfrwng Cymraeg.
<b>Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg</b>	<b>Cadarnhaol</b>	Er bod 45 o Ddosbarthiadau Cynnal Dysgu cyfrwng Saesneg, does gan RCT ddim Dosbarth Cynnal Dysgu Cyfnod Cynradd	Fel y nodwyd eisoes, does gan yr ALI ddim Dosbarthiadau Cynnal Dysgu Cyfnod Cynradd cyfrwng Cymraeg ar hyn o bryd. Mae'r	Monitro'r galw ac asesu'r angen am ddarpariaeth Dosbarthiadau Cynnal

		cyfrwng Cymraeg ar gyfer disgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol ar hyn o bryd.	cynnig hwn yn ceisio unioni'r anghydraddoldeb.	Dysgu arbenigol cyfrwng Cymraeg.
<b>Cam 3 – Gwella'r cynnig</b>				
Ar ôl rhestru camau gweithredu yn adran 2 a allai liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu gyfrannu'n well at effeithiau cadarnhaol – nodwch isod pa rai y byddwch chi'n eu cynnwys yn y cynnig polisi a phwy fydd yn gyfrifol amdanyn nhw.				
Ystyriwch hefyd a yw'r cynnig yn angenrheidiol? A fyddai modd bodloni'r galw heb unrhyw ddatblygiadau newydd? A fyddai modd defnyddio darpariaeth arall sy'n bodoli eisoes? Ble dylai'r datblygiad fod?				
<b>Beth rydych chi'n mynd i'w wneud?</b>	<b>Pryd ydych chi'n mynd i'w wneud?</b>		<b>Pwy sy'n gyfrifol?</b>	
Ymgynghori ac ymgysylltu â rhanddeiliaid (fel y nodir yn y ddogfen ymgynghori statudol).	Bydd yr ymgynghoriad yn dechrau ar 5 Mehefin a bydd yn dod i ben am 5pm ar 14 Gorffennaf 2023. Bydd yr adborth o'r ymgynghoriad yn cael ei goladu a'i grynhoi, a bydd adroddiad yn cael ei gyflwyno i Gabinet y Cyngor ym mis Medi 2023.		Y Gwasanaeth Mynediad a Chynhwysiant	
Disgyblion mewn ysgolion sydd â Dosbarthiadau Cynnal Dysgu	Mae'r Cyngor wedi cydnabod bod llais plant a phobl ifainc yn ymwneud â'u cynnwys nhw'n gyfranogwyr gweithredol o'r broses datblygu, cyflawni, rheoli a gwella eu profiad addysgol a phrofiad fel disgyblion.  Mae gan blant a phobl ifainc hawl i fynegi eu barn ar bob mater sy'n cael effaith arnyn nhw ac i'w barn gael ei chlywed a'i hystyried yn unol â'u hoedran a'u haeddfedrwydd. Felly, bydd Gwasanaeth Mynediad a Chynhwysiant y Cyngor yn sicrhau bod trefniadau addas yn cael eu gwneud i gynnwys disgyblion yn gyfranogwyr gweithredol trwy gydol y broses ymgynghori ac, os		Y Gwasanaeth Mynediad a Chynhwysiant	



penderynir bwrw ymlaen â'r cynnig, drwy gydol y broses weithredu hefyd.

#### **Cam 4 – Adolygu**

Yn rhan o'r Broses Asesu Effaith ar y Gymraeg, Cydraddoldeb a Dyletswydd Cymdeithasol-Economaidd, dylai'r holl gynigion sy'n dod o fewn y diffiniad o Benderfyniad Allweddol Sylweddol gael eu cyflwyno i Swyddogion y Panel Adolygu. Mae swyddogion o bob rhan o Wasanaethau'r Cyngor yn rhan o'r panel yma ac mae'n gweithredu fel ffrind beirniadol cyn i'ch adroddiad gael ei gwblhau a'i gyhoeddi ar gyfer cymeradwyaeth gan y Cabinet / Uwch Arweinwyr y Cyngor.

Os yw'r cynnig yma'n cael ei ystyried yn Benderfyniad Allweddol Strategol, anfonwch eich asesiad effaith i gyfeiriad ebost - [BusnesyCyngor@rctcbc.gov.uk](mailto:BusnesyCyngor@rctcbc.gov.uk) fel bod modd trefnu Panel Adolygu i drafod eich cynnig. [Darllenwch ein dogfen ganllaw](#) i gael rhagor o wybodaeth am beth yw Penderfyniad Allweddol Sylweddol.

Ar gyfer pob cynnig polisi, p'un a yw'n Benderfyniad Allweddol Sylweddol ai peidio, mae'n ofynnol i chi anfon yr asesiad hwn ymlaen i Wasanaethau Cymraeg yn y lle cyntaf i gael rhywfaint o arweiniad ac adborth cychwynnol.

Mae'n bwysig cadw cofnod o'r broses hon fel y gallwn ddangos sut rydyn ni wedi ystyried ac ymgorffori ystyriaethau cynaliadwy o ran y Gymraeg lle bynnag y bo modd. Gofalwch eich bod chi'n diweddarau'r adrannau perthnasol isod:

<b>Sylwadau'r Uned Gwasanaethau Cymraeg</b>	<b>Dyddiad Ystyried y Cynnig</b>	<b>Disgrifiad byr o unrhyw welliannau a wnaed yn dilyn adborth gan yr Uned Gwasanaethau Cymraeg</b>
<b>Sylwadau Swyddogion y Panel Adolygu</b>	<b>Dyddiad Ystyried y Cynnig</b>	<b>Disgrifiad byr o unrhyw newidiadau a wnaed yn dilyn ystyriaethau gan Swyddogion y Panel Adolygu</b>

Sylwadau'r Adran Ymgynghori	Dyddiad Ystyried y Cynnig	Disgrifiad byr o unrhyw welliannau a wnaed yn dilyn yr ymgynghoriad

### **Cam 5 – Monitro, Gwerthuso ac Adolygu**

Sut byddwch chi'n monitro effaith ac effeithiolrwydd y cynnig, a phwy?

Bydd swyddogion y Gwasanaeth Mynediad a Chynhwysiant yn monitro'r cynnig trwy gydol y cyfnod ymgynghori a gweithredu.

Bydd y Gwasanaeth Mynediad a Chynhwysiant yn cynnal adolygiad 'Gwersi a Ddysgwyd' ar ddiwedd y cam gweithredu a bydd hyn yn bwydo i mewn i brosiectau yn y dyfodol fel bod pob prosiect yn gwella ac yn elwa ar y gwersi a ddysgwyd (cadarnhaol a negyddol) yn ystod prosiectau blaenorol.

### **Cam 6 – Crynodeb o'r Effeithiau gan y Cynnig**

Nodwch grynodeb o'r asesiad effaith isod. Dylai'r crynodeb hwn gael ei gynnwys yn adran Ystyriaethau Cymraeg yn rhan o dempled adroddiad Uwch Reolwyr y Cyngor / y Cabinet. Dylid cyhoeddi'r asesiad effaith ochr yn ochr â'r adroddiad.

I grynhoi, mae'r Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg yn nodi effeithiau cadarnhaol yn unig heb unrhyw effeithiau negyddol na niwtral ar y Gymraeg.

- Mae'r effaith ar ddisgyblion Cyfnod Cynradd cyfrwng Cymraeg ag anghenion dysgu ychwanegol sylweddol yn hynod gadarnhaol gan y byddan nhw'n cael y budd llawn o gael eu haddysgu mewn Dosbarthiadau Cynnal Dysgu arbenigol cyfrwng Cymraeg ochr yn ochr â'u cyfoedion prif ffrwd trwy fodel cynhwysol, a gynhelir gan ysgol brif

ffrwd.

- Bydd y cynnig yn ceisio creu darpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg arbenigol, yn unol â gofynion Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (2018) i ddatblygu system Anghenion Dysgu Ychwanegol ddwyieithog. Mae hefyd yn anelu at helpu i gyflawni blaenoriaethau strategol yng Nghynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg CBSRhCT.
- Mae disgwyl y bydd disgyblion ym mhob Dosbarth Cynnal Dysgu yn cael cyfleoedd cynhwysiant prif ffrwd. Mae'r Dosbarthiadau Cynnal Dysgu yn rhan annatod o ethos yr ysgolion a'r teuluoedd ac mae'r disgyblion yn cael eu trin yn gyfartal gyda chyfoedion prif ffrwd. Bydd datblygu Dosbarthiadau Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg yn sicrhau bod gan yr Awdurdod Lleol Ddosbarthiadau Cynnal Dysgu wedi'u lleoli mewn amgylcheddau addysgol cwbl hygyrch ac o ansawdd uchel sydd wedi elwa o foderneiddio a buddsoddiad sylweddol ar gyfer yr 21<sup>ain</sup> Ganrif.
- Mae'r cynigion hefyd yn cael effaith gadarnhaol ar ddisgyblion sy'n mynychu darpariaeth cyfrwng Saesneg oherwydd y cynnydd arfaethedig mewn lleoliadau Blynyddoedd Cynnar ac ar gyfer disgyblion ag Anhwylder ar y Sbectwm Awtistaidd.

<b>Cam 7 – Cymeradwyo</b>			
<b>Enw'r Swyddog sy'n cwblhau'r Aseiad Effaith ar y Gymraeg</b>	Lisa Carter	<b>Enw Cyfarwyddwr Gwasanaeth:</b>	Gaynor Davies
<b>Swydd</b>	Cydlynnydd Materion Cynhwysiant	<b>Rydw i'n argymhell bod y cynnig: (Tynnwch sylw at y penderfyniad)</b>	<b>Yn cael ei roi ar waith heb unrhyw newidiadau</b>
			<b>Yn cael ei roi ar waith gan ystyried y camau lliniaru sydd wedi'u hamlinellu</b>

			<b>Yn cael ei wrthod oherwydd effeithiau negyddol anghymesur ar y Gymraeg.</b>
<b>Llofnod</b>		<b>Llofnod y Cyfarwyddwr Gwasanaeth</b>	
<b>Dyddiad</b>		<b>Dyddiad</b>	

## **FFURFLEN ASESU EFFAITH AR GYDRADDOLDEB SY'N CYNWYS DYLETSSWYDD ECONOMAIDD-GYMDEITHASOL**

(Diweddariad Mawrth 2021)

Cyfeiriwch at y canllawiau Asesu Effaith ar Gydraddoldeb cyfredol wrth gwblhau'r ddogfen yma. Pe hoffech chi gael arweiniad pellach, ffoniwch y Garfan Amrywiaeth a Chynhwysiant ar 01443 444529.

Rhaid cwblhau asesiad effaith ar gydraddoldeb ar ddechrau unrhyw gynig i sicrhau bod tystiolaeth gadarn yn cael ei hystyried wrth wneud penderfyniadau. Bydd y ddogfennaeth yma'n helpu'r Cyngor i wneud penderfyniadau gwybodus, effeithiol a theg wrth sicrhau cydymffuriad ag ystod o ddeddfwriaeth berthnasol, gan gynnwys:

- Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011.
- Dyletswydd economaidd-gymdeithasol – Adranau 1 i 3 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010.

Bydd y ddogfen yma hefyd yn cyfrannu at ein dyletswyddau i greu Cymru sy'n fwy cyfartal sy'n rhan annatod o:

- Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Mae canllawiau '[Dyletswyddau Mapio - Cymru sy'n fwy cyfartal](#)' yn tynnu sylw at aliniad ein dyletswyddau mewn perthynas â'r ddeddfwriaeth uchod.

Swyddog Arweiniol: Lisa Carter

Cyfarwyddwr: Gaynor Davies

Gwasanaeth: Gwasanaethau Addysg a Chynhwysiant, Gwasanaeth

Mynediad a Chynhwysiant

Dyddiad: 15/03/2023

1.a) Beth ydych chi'n ei asesu o ran effaith?

Strategaeth/Cynllun	Ail-fodelu Gwasanaeth / Cau Gwasanaeth	Polisi/Gweithdrefn	Arfer	Gwybodaeth/Datganiad Swydd
<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

1.b) Beth yw enw'r cynnig?

**YMGYNGHORIAD AR Y CYNIGION I AD-DREFNU DARPARIAETH DOSBARTHIADAU CYNNAL DYSGU PRIF FFRWD - ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL YN RHONDDA CYNON TAF**

1.c) Nodwch drosolwg o'r cynnig gan ddarparu unrhyw ddolenni ategol i adroddiadau neu ddogfennau.

Mae Adran 315 o Ddeddf Addysg 1996 yn ei gwneud hi'n ofynnol i Awdurdodau Lleol gynnal adolygiadau rheolaidd o'r trefniadau sy'n cefnogi disgyblion sydd ag AAA/ADY, yn ogystal â sicrhau bod y ddarpariaeth yn ddigonol ac yn diwallu anghenion y gymuned. Mae parhau i ganolbwyntio ar wella safonau mewn ysgolion yn ogystal â gwella deilliannau plant a phobl ifainc yn flaenoriaeth i'r Gyfadran

Addysg a Gwasanaethau Cynhwysiant. Yng ngoleuni Deddf ALNET Llywodraeth Cymru a gweledigaeth y Cyngor i gynyddu nifer y dysgwyr cyfrwng Cymraeg yn ei ysgolion trwy ymateb yn rhagweithiol i strategaethau cenedlaethol a lleol, megis Strategaeth Iaith Gymraeg Llywodraeth Cymru: Cymraeg 2050, Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg Rhondda Cynon Taf a chynllun Ysgolion yr 21<sup>ain</sup> Ganrif cyfredol i gynyddu a gwella darpariaeth cyfrwng Cymraeg RhCT, mae'n hanfodol gwella'r ddarpariaeth ADY yn RhCT.

Bydd y cynigion yma'n mynd i'r afael â phroblemau o ran capasiti dros ben a diffyg capasiti mewn darpariaethau allweddol, gan sicrhau bod modd i'r adnoddau i gael eu hatgyfeirio er mwyn gwella'r capasiti ar gyfer cynnwys disgyblion yn y brif ffrwd, yn ogystal â darparu ymyriad cynnar a dulliau gweithredu ataliol. Yn ogystal â hynny, bydd y cynigion yn mynd i'r afael â'r anghydbwysedd rhwng nifer y darpariaethau addysg gynradd ac addysg uwchradd, a phroblemau o ran pontio a hygyrchedd. Mae'r cynnig hefyd yn ceisio mynd i'r afael â'r angen i greu darpariaeth Dosbarth Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg arbenigol ychwanegol, yn unol â gofynion Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (ALNET) 2018 i ddarparu system Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) ddwyieithog.

Diben y cynigion yw ceisio cyflawni'r nodau canlynol:

- osgoi trosglwyddo disgyblion rhwng ysgolion yn ddiangen drwy sefydlu darpariaethau arbenigol ar draws cyfnodau allweddol o fewn ysgolion unigol lle bo modd gwneud hynny;
- datblygu continwwm cadarn o ddarpariaeth sy'n mynd i'r afael yn effeithiol ag ystod eang o anghenion ar draws yr holl grwpiau blwyddyn ac sy'n adeiladu ar dulliau effeithiol o ymyrraeth gynnar ac atal.
- sefydlu Dosbarthiadau Cynnal Dysgu mewn lleoliadau gwbl hygyrch sy'n cynnig amgylchedd dysgu sy'n addas ar gyfer yr 21ain ganrif;
- sefydlu darpariaeth cyfrwng Cymraeg i hwyluso dysg disgyblion ag ADY sylweddol yn y Cyfnod Cynradd.

1.d) Amlinellwch ble mae deddfwriaeth neu sbardunau eraill fel cod ymarfer yn effeithio ar gyflawni'r cynnig yma.

Adran 315 o Ddeddf Addysg 1996

Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018 (ALNET)

1.e) Nodwch ar bwy mae'r cynnig yma'n effeithio:

- Defnyddwyr Gwasanaeth
- Gweithwyr
- Y Gymuned Ehangach

## **ADRAN 2 - PRAWF SGRINIO - A OES ANGEN ASESIAD EFFAITH AR GYDRADDOLDEB LLAWN?**

Caiff sgrinio ei defnyddio i benderfynu a yw'r fenter yn cael effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral ar grwpiau gwarchoddedig. Lle mae effeithiau negyddol yn cael eu nodi ar gyfer grwpiau gwarchoddedig rhaid cynnal Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb llawn.

Rhowch gynifer o fanylion â phosibl ynglŷn â sut y bydd y cynnig yn effeithio ar y grwpiau canlynol. Efallai na fydd hyn yn negyddol o reidrwydd, ond gallai effeithio ar grŵp sydd â nodwedd unigol mewn ffordd benodol.

### **Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011.**

Mae Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor roi "sylw dyledus" i'r angen i gael gwared ar wahaniaethu, aflonyddu ac erledigaeth anghyfreithlon; hybu cyfle cyfartal rhwng gwahanol grwpiau; a meithrin cysylltiadau da rhwng gwahanol grwpiau. Rhowch ddull croestoriadol ar waith wrth gydnabod y gallai fod gan unigolyn fwy nag un nodwedd warchoddedig.

<b><u>Nodweddion Gwarchoddedig</u></b>	<b>Oes unrhyw effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral gan y cynnig?</b>	<b>Nodwch fanylion yr effaith</b>	<b>Pa dystiolaeth sydd wedi'i defnyddio i ategu'r safbwynt yma?</b>
<p><b>Oedran</b> (<i>Grwpiau oedran penodol h.y. pobl ifainc neu bobl hŷn</i>)</p> <p>Dosbarth Derbyn – Bl.2 (Cyfnod Sylfaen gynt) Bl. 3 – 6 (Cyfnod Allweddol 2 gynt) Bl. 7 – 11 (Cyfnod Allweddol 3 a 4 gynt)</p>	Cadarnhaol	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Lleoliadau priodol sy'n cyd-fynd â phrif anghenion disgyblion.</li> <li>• Deilliannau addysgol gwell a chyswllt gwell gyda'r disgyblion er mwyn diwallu anghenion y disgyblion yn fwy effeithiol.</li> <li>• Rhagor o gyfleoedd o ran cynnwys disgyblion yn y brif ffrwd mewn ysgolion cymuned lleol.</li> <li>• Gwell continwwm o ddarpariaeth ddysgu sy'n gwella cyfleoedd bywyd i'r disgyblion sydd fwyaf agored i niwed.</li> <li>• Cyfleoedd i gael Dosbarthiadau Cynnal Dysgu dwyieithog trwy ddarpariaeth ar gyfer disgyblion ag ADY.</li> </ul>	Gan ddefnyddio mapio darpariaethau, canfuwyd bod angen cynnydd yn y ddarpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu.



<b><u>Nodweddion Gwarchoddedig</u></b>	<b>Oes unrhyw effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral gan y cynnig?</b>	<b>Nodwch fanylion yr effaith</b>	<b>Pa dystiolaeth sydd wedi'i defnyddio i ategu'r safbwynt yma?</b>
<b>Anabledd</b> <i>(pobl sydd ag anableddau gweladwy ac anweladwy neu gyflyrau iechyd tymor hir)</i>	Cadarnhaol	Bydd yr adolygiad o ddarpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu yn caniatáu i'r ALL ddiwallu anghenion ei ddisgyblion ADY yn well. Bydd yr ysgol prif ffrwd sy'n cynnal y Dosbarth Cynnal Dysgu yn cydymffurfio'n llawn â'r ddeddfwriaeth anabledd.	Mae darparu Dosbarth Cynnal Dysgu newydd yn gwella'r cyfleoedd addysgol i ddisgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol sylweddol.
<b>Ailbennu Rhywedd</b> (unrhyw un sydd â hunaniaeth rhywedd neu fynegiant rhywedd yn wahanol i'r rhywedd)	Niwtral	Dd/B	Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.

<b><u>Nodweddion Gwarchoddedig</u></b>	<b>Oes unrhyw effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral gan y cynnig?</b>	<b>Nodwch fanylion yr effaith</b>	<b>Pa dystiolaeth sydd wedi'i defnyddio i ategu'r safbwynt yma?</b>
<i>a neilltuwyd iddo adeg ei enedigaeth gan gynnwys hunaniaethau anneuaidd)</i>			
<b>Priodas a Phartneriaethau Sifil</b> <i>(pobl sy'n briod neu mewn partneriaethau sifil)</i>	Niwtral	Dd/B	Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.
<b>Beichiogrwydd a Mamolaeth</b> <i>(Menywod sy'n feichiog / ar gyfnod mamolaeth)</i>	Niwtral	Dd/B	Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.
<b>Hil</b> <i>(grwpiau ethnig neu o dras h.y. grwpiau'r lleiafrifoedd ethnig, Sipsiwn, Roma a Theithwyr)</i>	Niwtral	Dd/B	Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.

<b><u>Nodweddion Gwarchoddedig</u></b>	<b>Oes unrhyw effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral gan y cynnig?</b>	<b>Nodwch fanylion yr effaith</b>	<b>Pa dystiolaeth sydd wedi'i defnyddio i ategu'r safbwynt yma?</b>
<b>Crefydd neu Gred</b> <i>(pobl sydd â gwahanol grefyddau a chredoau athronyddol gan gynnwys pobl heb unrhyw gredoau)</i>	Niwtral	Dd/B	Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.
<b>Rhyw</b> <i>(Menywod a dynion, merched a bechgyn)</i>	Niwtral	Dd/B	Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.
<b>Cyfeiriadedd Rhywiol</b> <i>(deurywiol, hoyw, lesbiaidd, heterorywiol)</i>	Niwtral	Dd/B	Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.

Oherwydd ymrwymiadau'r Cyngor i ddarparu cyfleoedd i'r grwpiau canlynol o bobl, hoffem ni i chi ystyried yr effaith arnyh nhw:

	<b>Oes unrhyw effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral gan y cynnig?</b>	<b>Nodwch fanylion yr effaith</b>	<b>Pa dystiolaeth sydd wedi'i defnyddio i ategu'r safbwynt yma?</b>

<p><b>Cymuned y Lluoedd Arfog</b> (<i>unrhyw un sy'n gwasanaethu, wedi gwasanaethu, aelodau o'r teulu a'r rhai sydd mewn profedigaeth</i>)</p>	<p>Cadarnhaol</p>	<p>Bydd y cynnydd yn y ddarpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu yn rhoi mwy o gyfle i ddisgyblion ag ADY sylweddol gael mynediad at ddarpariaeth arbenigol.</p>	<p>Bydd nifer uwch o leoedd mewn Dosbarthiadau Cynnal Dysgu yn arwain at y gallu i roi lleoliad i ragor o blant ag ADY sylweddol.</p>
<p><b>Cynhalwyr</b> (<i>Unrhyw un o unrhyw oedran sy'n darparu gofal di-dâl</i>)</p>	<p>Cadarnhaol</p>	<p>Mwy o botensial i fanteisio ar ddarpariaeth arbenigol briodol.</p> <p>Cynyddu cyfle i rieni/cynhalwyr ddewis darpariaeth arbenigol cyfrwng Cymraeg briodol.</p>	<p>Bydd sefydlu rhagor o Ddosbarthiadau Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg yn arwain at y gallu i gefnogi rhagor o blant sydd ag ADY sylweddol.</p>

Os yw'r prawf sgrinio cychwynnol wedi nodi effeithiau negyddol yna **rhaid** cynnal asesiad effaith ar gydraddoldeb llawn (adran 4). Serch hynny, os ydych chi'n penderfynu ar ôl cynnal prawf sgrinio nad yw'n berthnasol i chi gynnal asesiad effaith ar gydraddoldeb llawn, nodwch esboniad digonol isod:

Doedd dim effeithiau negyddol yn dod i'r amlwg ar gyfer y grwpiau gwarchodedig. Bydd pob effaith ar grwpiau gwarchodedig naill ai'n niwtral neu'n gadarnhaol. Ydych chi'n fodlon bod gyda chi ddigon o dystiolaeth i gyfiawnhau'ch penderfyniad? Ydw  Nac ydw

Enw: Lisa Carter

Swydd: Cydlynnydd Materion Cynhwysiant

Dyddiad: 15/03/2023

Anfonwch gopi o'r ffurflen sgrinio gyflawn yma at y Garfan Amrywiaeth a Chynhwysiant.

NODWCH - mae asesiad effaith ar wahân ar gyfer y Gymraeg. Rhaid ei gwblhau hefyd yn unol â'r cynigion. Dim ond os yw cynigion o natur strategol neu wrth adolygu penderfyniadau strategol blaenorol y mae'n rhaid cwblhau Adran 3 Dyletswydd Economaidd-Gymdeithasol. Mae diffiniad o 'natur strategol' ar gael ar dudalen 6 o Ganllawiau Paratoi ar gyfer Cychwyn y Ddyletswydd Gymdeithasol-economaidd Llywodraeth Cymru.

### ADRAN 3 – DYLETSSWYDD ECONOMAIDD-GYMDEITHASOL (PENDERFYNIADAU STRATEGOL YN UNIG)

Mae'r Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol yn rhoi cyfle i ni wneud pethau'n wahanol a mynd i'r afael ag anghydraddoldeb sydd wirioneddol wrth wraidd gwneud penderfyniadau allweddol. Mae anfantais economaidd-gymdeithasol yn golygu byw ar incwm isel o gymharu ag eraill yng Nghymru, heb fawr o gyfoeth cronedig, os o gwbl, gan arwain at ragor o amddifadedd materol. Mae hyn yn y pen draw yn cyfyngu ar y gallu i unigolion gael gafael ar nwyddau a gwasanaethau sylfaenol.

Ystyriwch y grwpiau agored i niwed ychwanegol yma a'r effaith y mae modd i'ch cynnig ei chael arnyn nhw:

<ul style="list-style-type: none"><li>• Rhieni sengl a theuluoedd sy'n agored i niwed</li><li>• Pensiynwyr</li><li>• Plant sy'n derbyn gofal</li><li>• Pobl ddigartref</li><li>• Myfyrwyr</li><li>• Cartrefi oedolion sengl</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Pobl sy'n byw mewn rhai o ardaloedd mwyaf difreintiedig Cymru</li><li>• Pobl â sgiliau isel o ran llythrennedd a rhifedd</li><li>• Pobl sydd wedi ymwneud â'r system loches</li><li>• Pobl sy'n camddefnyddio sylweddau</li><li>• Pobl o bob oed sy'n gadael lleoliad gofal</li><li>• Pobl sy'n ymwneud â'r system cyfiawnder troseddol</li></ul>
---	---

<b><u>Anfantais economaidd-gymdeithasol</u></b>	<b>Oes unrhyw effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral gan y cynnig?</b>	<b>Nodwch fanylion yr effaith</b>	<b>Pa dystiolaeth sydd wedi'i defnyddio i ategu'r safbwynt yma?</b>
<b><u>Incwm isel/Tlodi o ran Incwm</u></b> <i>(does dim modd i'r unigolyn fforddio gwneud taliadau rheolaidd fel talu biliau, prynu bwyd a dillad, talu am gludiant ac ati.)</i>	Cadarnhaol	Mae'r buddion sydd i'w cael o roi'r newid arfaethedig ar waith yn cynnwys: <ul style="list-style-type: none"> <li>• rhagor o ffocws ar wella darpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu prif ffrwd, sy'n rhoi cyfleoedd bywyd gwell i'n disgyblion sydd fwyaf agored i niwed</li> <li>• darparu continwwm priodol sy'n cydfynd â phrif anghenion y disgyblion</li> <li>• deilliannau addysgol gwell a chyswllt gwell gyda'r disgyblion am ein bod ni'n diwallu anghenion y disgyblion yn effeithiol</li> <li>• rhagor o gyfleoedd o ran cynnwys disgyblion yn y brif ffrwd mewn ysgol cymuned leol</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sefydlu darpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu newydd ledled y Fwrdeistref Sirol yn flaenorol</li> <li>• Cynnydd yng ngallu'r ALI i gefnogi disgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol</li> <li>• Effaith gadarnhaol sefydlu'r Dosbarth Cynnal Dysgu ar yr ysgol a chymunedau ehangach.</li> </ul>

<b><u>Anfantais economaidd-gymdeithasol</u></b>	<b>Oes unrhyw effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral gan y cynnig?</b>	<b>Nodwch fanylion yr effaith</b>	<b>Pa dystiolaeth sydd wedi'i defnyddio i ategu'r safbwynt yma?</b>
<p><b>Cyfoeth Isel a / neu Dim Cynilion</b> (<i>digon o arian i gwrdd â chostau byw sylfaenol a thalu biliau ond heb unrhyw gynilion i ddelio ag unrhyw wariant annisgwyl a dim darpariaethau ar gyfer y dyfodol</i>)</p>	<p>Cadarnhaol</p>	<p>Mae'r buddion sydd i'w cael o roi'r newid arfaethedig ar waith yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• sicrhau bod Dosbarthiadau Cynnal Dysgu wedi'u lleoli mewn safle addysg sy'n hygyrch ac sy'n briodol ar gyfer disgyblion sydd ag amrywiaeth eang o anghenion, gan gynnwys anghenion corfforol a meddygol</li> <li>• gwella ystod ac ansawdd y cyfleusterau ac adnoddau dysgu sydd ar gael er budd y disgyblion i gyd</li> <li>• cydymffurfio â nod craidd Deddf ALNET i greu system ADY ddwyieithog</li> <li>• bydd y ddarpariaeth newydd yn cael ei chynnal gan ysgolion sydd â'r gallu i ddatblygu dosbarth ychwanegol oherwydd bod ganddi leoedd dros ben a'i bod yn gallu darparu lleoedd i'r disgyblion ychwanegol a fydd yn cael eu lleoli yn yr ysgol.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sefydlu darpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu newydd ledled y Fwrdeistref Sirol yn flaenorol</li> <li>• Cynnydd yng ngallu'r ALI i gefnogi disgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol</li> <li>• Effaith gadarnhaol sefydlu'r Dosbarth Cynnal Dysgu ar yr ysgol a chymunedau ehangach.</li> </ul>



<b><u>Anfantais economaidd-gymdeithasol</u></b>	<b>Oes unrhyw effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral gan y cynnig?</b>	<b>Nodwch fanylion yr effaith</b>	<b>Pa dystiolaeth sydd wedi'i defnyddio i ategu'r safbwynt yma?</b>
<p><b><u>Amddifadedd Materol</u></b>  <i>(methu â chael mynediad at wasanaethau na chynnyrch sylfaenol h.y. cynhyrchion ariannol fel yswiriant bywyd, atgyweirio / amnewid nwyddau trydanol sydd wedi torri, cadw'r cartref yn gynnes, hobiau ac ati.)</i></p>	<p>Cadarnhaol</p>	<p>Mae'r buddion sydd i'w cael o roi'r newid arfaethedig ar waith yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rhagor o ffocws ar wella darpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu prif ffrwd, sy'n rhoi cyfleoedd bywyd gwell i'n disgyblion sydd fwyaf agored i niwed</li> <li>• darparu continwwm priodol sy'n cyd-fynd â phrif anghenion y disgyblion</li> <li>• cydymffurfio ag un o'r egwyddorion sy'n sail i Ddeddf ALNET, sef y dylai pob disgybl allu manteisio ar addysg y brif ffrwd lle bo modd gwneud hynny</li> <li>• deilliannau addysgol gwell a chyswllt gwell gyda'r disgyblion am ein bod ni'n diwallu anghenion y disgyblion yn effeithiol</li> <li>• rhagor o gyfleoedd o ran cynnwys disgyblion yn y brif ffrwd mewn ysgol cymuned leol</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sefydlu darpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu newydd ledled y Fwrdeistref Sirol yn flaenorol</li> <li>• Cynnydd yng ngallu'r ALI i gefnogi disgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol</li> <li>• Effaith gadarnhaol sefydlu'r Dosbarth Cynnal Dysgu ar yr ysgol a chymunedau ehangach.</li> </ul>

		<ul style="list-style-type: none"><li>• sicrhau bod Dosbarthiadau Cynnal Dysgu wedi'u lleoli mewn safleoedd addysgol sy'n hygyrch ac yn briodol ar gyfer disgyblion sydd ag amrywiaeth eang o anghenion, gan gynnwys anghenion corfforol a meddygol</li><li>• gwella ystod ac ansawdd y cyfleusterau ac adnoddau dysgu sydd ar gael er budd y disgyblion i gyd</li><li>• cydymffurfio â nod craidd Deddf ALNET i greu system ADY ddwyieithog</li><li>• bydd y ddarpariaeth newydd yn cael ei chynnal gan ysgolion sydd â'r gallu i ddatblygu dosbarth ychwanegol oherwydd bod ganddi leoedd dros ben a'i bod yn gallu darparu lleoedd i'r disgyblion ychwanegol a fydd yn cael eu lleoli yn yr ysgol.</li></ul>	
--	--	---	--

<b><u>Anfantais economaidd- gymdeithasol</u></b>	<b>Oes unrhyw effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral gan y cynnig?</b>	<b>Nodwch fanylion yr effaith</b>	<b>Pa dystiolaeth sydd wedi'i defnyddio i ategu'r safbwynt yma?</b>
--	---	-----------------------------------	---

<p><b><u>Amddifadedd o ran Ardal</u></b>  <i>(Lle rydych chi'n byw (ardaloedd gwledig), lle rydych chi'n gweithio (mynediad at drafnidiaeth gyhoeddus)</i></p>	<p>Cadarnhaol</p>	<p>Bydd y Dosbarth Cynnal Dysgu yn cael ei gynnal mewn lleoliad hygrych i ganiatáu i ddisgyblion ledled yr ALI fanteisio ar ddarpariaeth arbenigol. Bydd trafnidiaeth i'r ddarpariaeth yn cael ei darparu yn unol â pholisi Teithio gan Ddisgyblion RhCT felly fydd dim effaith andwyol o ran pellter ar unrhyw ddisgyblion. Bydd y cynnydd mewn Dosbarthiadau Cynnal Dysgu yn darparu cyfleoedd ychwanegol i ddisgyblion ag ADY sylweddol gael mynediad i'r ddarpariaeth leol.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sefydlu darpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu newydd ledled y Fwrdeistref Sirol yn flaenorol</li> <li>• Cynnydd yng ngallu'r ALI i gefnogi disgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol</li> <li>• Effaith gadarnhaol sefydlu'r Dosbarth Cynnal Dysgu ar yr ysgol a chymunedau ehangach.</li> </ul>
--	-------------------	---	--

<p><b>Cefndir economaidd-gymdeithasol</b> (<i>dosbarth cymdeithasol h.y. addysg, cyflogaeth ac incwm rhieni</i>)</p>	<p>Cadarnhaol</p>	<p>Mae gwella darpariaeth arbenigol ar gyfer disgyblion RhCT wrth galon y broses gwneud penderfyniadau mewn perthynas â'r cynnig.</p> <p>Mae pob penderfyniad wedi cael ei wneud gan roi ystyriaeth lawn i anghenion y disgyblion a gyda'r bwriad o ddarparu darpariaeth arbenigol o safon uchel, sy'n gwbl hygyrch ac sy'n addas ar gyfer yr 21<sup>ain</sup> Ganrif ar gyfer disgyblion sydd angen darpariaeth arbenigol mewn Dosbarth Cynnal Dysgu o fewn lleoliad prif ffrwd hollgynhwysol.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sefydlu darpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu newydd ledled y Fwrdeistref Sirol yn flaenorol</li> <li>• Cynnydd yng ngallu'r ALI i gefnogi disgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol</li> <li>• Effaith gadarnhaol sefydlu'r Dosbarth Cynnal Dysgu ar yr ysgol a chymunedau ehangach.</li> </ul>
<p><b>Anfantais economaidd-gymdeithasol</b> (<i>Yr effaith gronnus y bydd y cynnig yn ei chael ar bobl neu grwpiau oherwydd eu nodwedd(ion) gwarchoddedig neu eu bregusrwydd neu oherwydd eu bod eisoes dan anfantais</i>)</p>	<p>Cadarnhaol</p>	<p>Bydd y Dosbarth Cynnal Dysgu newydd yn cael effaith gadarnhaol ar ddisgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol sylweddol a'u rhieni / gwarcheidwaid.</p> <p>Mae'r newidiadau arfaethedig i'r ddarpariaeth bresennol a sefydlu'r darpariaethau Dosbarthiadau Cynnal Dysgu newydd yn rhoi cyfle dwyieithog i ddisgyblion ag anghenion dysgu sylweddol fynychu darpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu mewn ysgolion prif ffrwd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sefydlu darpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu newydd ledled y Fwrdeistref Sirol yn flaenorol</li> <li>• Cynnydd yng ngallu'r ALI i gefnogi disgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol</li> <li>• Effaith gadarnhaol sefydlu'r Dosbarth Cynnal Dysgu ar yr ysgol a chymunedau ehangach.</li> </ul>

	Negyddol	<p>Does dim effaith negyddol ar unrhyw unigolyn a allai fod dan anfantais ariannol neu faterol, gan y bydd y ddarpariaeth newydd yn rhoi cyfleoedd ychwanegol i blant fanteisio ar ddarpariaeth arbenigol cyfrwng Cymraeg, Blynyddoedd Cynnar ac Anhwylderau Sbectrwm Awtistig.</p> <p>I'r disgyblion hynny sy'n mynychu darpariaeth a fydd yn adleoli, bydd rhywfaint o aflonyddwch tymor byr a allai achosi lefel o bryder i rieni a disgyblion. Serch hynny, bydd y rhai sy'n cael eu heffeithio yn cael eu cefnogi gan y Gwasanaeth Mynediad a Chynhwysiant yn ystod y cyfnod pontio.</p>	
--	----------	---	--

#### ADRAN 4 - ASESIAD EFFAITH AR GYDRADDOLDEB LLAWN

Dylech ddefnyddio'r wybodaeth a gasglwyd yn ystod y cam sgrinio i'ch cynorthwyo i nodi effeithiau negyddol / andwyol posibl a nodi'n glir pa grwpiau sy'n cael eu heffeithio.

- 4.a) O ran unrhyw effaith anghymesur / negyddol / andwyol y byddai'n bosibl i'r cynnig ei chael ar grŵp gwarchoddedig, nodwch y camau fydd yn cael eu cymryd i leihau'r effaith yna ar gyfer pob grŵp sydd wedi'i nodi. **Atodwch gynllun gweithredu ar wahân os yw'r effeithiau'n rhai sylweddol.**

Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith anghymesur / negyddol / andwyol ar grŵp gwarchoddedig.

- 4.b) Os yw ffyrdd o leihau'r effaith wedi cael eu nodi ond dydyn nhw ddim yn bosibl, esboniwch pam dydyn nhw ddim yn bosibl.

Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith anghymesur / negyddol / andwyol ar grŵp gwarchoddedig.

- 4.c) Rhowch fanylion unrhyw ddata neu ymchwil sydd wedi arwain at eich rhesymeg, yn enwedig y ffynonellau wedi'u defnyddio i sefydlu demograffeg defnyddwyr gwasanaethau / aelodau o staff.

Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith anghymesur / negyddol / andwyol ar grŵp gwarchoddedig.

- 4.d) Rhowch fanylion am sut gwnaethoch chi ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaethau / aelodau o staff ar y cynigion a'r camau a gymerwyd i osgoi unrhyw effaith anghymesur ar grŵp gwarchoddedig. Esboniwch sut rydych chi wedi defnyddio adborth i ddylanwadu ar eich penderfyniad.

Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith anghymesur / negyddol / andwyol ar grŵp gwarchoddedig.

- 4.e) Ydych chi'n fodlon bod y broses ymgysylltu yn cydymffurfio â gofynion y Dyletswyddau Cydraddoldeb ac Economaidd-gymdeithasol Statudol?

Ydw  Nac ydw

## ADRAN 5 – MONITRO AC ADOLYGU

5a) Amlinellwch isod sut y bydd y cynnig yn cael ei fonitro unwaith y bydd yn cael ei weithredu:

Bydd Gwasanaeth Mynediad a Chynhwysiant y Cyngor yn chwarae rhan lawn yn y broses o gefnogi'r pennaeth a'r corff llywodraethu i sefydlu darpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu trwy ei brosesau rheoli llinell a sicrhau ansawdd sefydledig sy'n ymwneud â rheoli'r darpariaethau yma. Yn unol â gofynion y Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg a Deddf Addysg 1996, bydd yr ALI yn parhau i adolygu ei ddarpariaeth Dosbarthiadau Cynnal Dysgu er mwyn sicrhau ei bod yn diwallu anghenion disgyblion yn RhCT sydd ag ADY.

Mae croeso i unigolion a phartïon sydd â diddordeb anfon eu sylwadau ysgrifenedig at:

Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau

Cynhwysiant, Cyngor Bwrdeistref Sirol

Rhondda Cynon Taf, Tŷ Trevithick

Abercynon

, CF45

4UQ

neu e-bostio: [GweinydduAAA@rhondda-cynon-taf.gov.uk](mailto:GweinydduAAA@rhondda-cynon-taf.gov.uk)

Mae nifer o achlysuron ymgynghori wedi'u trefnu ar gyfer disgyblion, staff a'r Corff Llywodraethol ym mis Mehefin 2024. Bydd swyddogion Gwasanaeth Mynediad a Chynhwysiant y Cyngor yn monitro'r cynnig trwy gydol y broses ymgynghori a gweithredu.



5b) Erbyn pryd rhaid i chi adolygu gwerthusiad y cynnig?

Bydd adroddiadau'n cael eu cyflwyno i'r Cabinet yn rheolaidd wrth i'r cynnig fynd rhagddo.

5c) Pwy sy'n gyfrifol am fonitro ac adolygu'r cynnig?

Bydd swyddogion y Gwasanaeth Mynediad a Chynhwysiant yn monitro'r cynnig trwy gydol y cyfnod ymgynghori a gweithredu.

5d) Sut fydd y canlyniadau o'r broses fonitro'n cael eu defnyddio i ddatblygu cynigion yn y dyfodol?

Bydd y Gwasanaeth Mynediad a Chynhwysiant yn cynnal adolygiad 'Gwersi a Ddysgwyd' ar ddiwedd y cam gweithredu a bydd hyn yn bwydo i mewn i brosiectau yn y dyfodol fel bod pob prosiect yn gwella ac yn elwa ar y gwersi a ddysgwyd (cadarnhaol a negyddol) yn ystod prosiectau blaenorol.

## ADRAN 6 - ADOLYGU

Yn rhan o'r broses Asesu Effaith rhaid cyflwyno pob cynnig sy'n dod o fewn y diffiniad o 'Benderfyniadau Allweddol' i'r Panel Adolygu. Mae swyddogion o bob rhan o Wasanaethau'r Cyngor yn rhan o'r panel yma ac mae'n gweithredu fel ffrind beirniadol cyn i'ch cynnig gael ei gwblhau a'i gyhoeddi ar gyfer cymeradwyaeth gan y Cabinet / Uwch Reolwyr y Cyngor.

Os yw'r cynnig yma'n cael ei ystyried yn Benderfyniad Allweddol anfonwch eich asesiad effaith at [BusnesyCyngor@rhondda-cynon-taf.gov.uk](mailto:BusnesyCyngor@rhondda-cynon-taf.gov.uk) fel bod modd trefnu Panel Adolygu i drafod eich cynnig. Mae dogfen ganllawiau Asesu Effaith ar Gydraddoldeb yn darparu rhagor o wybodaeth am beth yw Penderfyniad Allweddol.

Mae'n bwysig cadw cofnod o'r broses yma fel bod modd i chi ddangos sut rydych chi wedi ystyried cydraddoldeb a deilliannau economaidd-gymdeithasol. Sicrhewch eich bod chi'n diweddarau'r adrannau perthnasol isod:

<b>Sylwadau Swyddogion y Panel Adolygu</b>	<b>Dyddiad Ystyried y Cynnig</b>	<b>Disgrifiad byr o unrhyw newidiadau a wnaed yn dilyn ystyriaethau gan Swyddogion y Panel Adolygu</b>
<b>Sylwadau'r Adran Ymgynghori</b>	<b>Dyddiad Ystyried y Cynnig</b>	<b>Disgrifiad byr o unrhyw welliannau a wnaed yn dilyn yr ymgynghoriad</b>

## ADRAN 6 - CRYNODEB O'R EFFEITHIAU GAN Y CYNNIG

Nodwch grynodedb o'r asesiad effaith isod. Dylai'r crynodeb yma gael ei gynnwys yn adran cydraddoldeb ac effaith economaidd-gymdeithasol templed adroddiad y Cabinet. Dylid cyhoeddi'r asesiad effaith ochr yn ochr â'r adroddiad.

I grynhoi, mae'r Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb yn nodi effeithiau cadarnhaol a niwtral, a does dim effeithiau negyddol ar y nodweddion gwarchoddedig.

- Mae'r effaith ar oedran yn hynod gadarnhaol gan y byddan nhw'n cael y budd llawn o gael eu haddysgu mewn Dosbarth Cynnal Dysgu arbenigol wedi'i leoli mewn cyfleusterau gwych sy'n addas ar gyfer yr 21ain Ganrif. Darparu model cynhwysol o ddarpariaeth arbenigol fydd yn cael ei gynnal gan ysgol prif ffrwd a fydd â'r modd i ddiwallu eu hanghenion sydd wedi'u nodi yn y gymuned leol.
- Bydd yr adeiladau'n cydymffurfio'n llawn â Deddf Cydraddoldeb 2010 gan sicrhau na chaiff unrhyw ddisgybl, aelod o staff, rhiant / gwarcheidwad nac aelod o'r gymuned ehangach ei atal rhag manteisio'n llawn ar y cyfleusterau newydd.
- Bydd effaith gadarnhaol ar y Gymraeg wrth i'r cynnig geisio sefydlu rhagor o ddarpariaeth Dosbarth Cynnal Dysgu arbenigol cyfrwng Cymraeg, yn unol â gofynion Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018 i ddatblygu system Anghenion Dysgu Ychwanegol ddwyieithog. Mae hefyd yn anelu at helpu i gyflawni blaenoriaethau strategol yng Nghynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg Cyngor RhCT.

Mae disgwyl y bydd disgyblion ym mhob Dosbarth Cynnal Dysgu yn cael cyfleoedd cynhwysiant prif ffrwd. Mae'r Dosbarthiadau Cynnal Dysgu yn rhan annatod o ethos yr ysgolion a'r teuluoedd ac mae'r disgyblion yn cael eu trin yn gyfartal gyda chyfoedion prif ffrwd. Bydd adlinio'r Dosbarthiadau Cynnal Dysgu a sefydlu'r Dosbarthiadau Cynnal Dysgu arfaethedig yn sicrhau bod yr ALI wedi darparu cyfleusterau dwyieithog addas i gefnogi plant ag ADY.

Swyddog Arweiniol:

Enw: Lisa Carter

Swydd: Cydlynnydd Materion Cynhwysiant

Dyddiad: 15/03/2023

Rydw i'n argymhell bod y cynnig:

- Yn cael ei roi ar waith heb unrhyw newidiadau
- Yn cael ei roi ar waith gan ystyried y camau lliniaru sydd wedi'u hamline
- Yn cael ei wrthod oherwydd effeithiau negyddol anghymesur y bydd y cynnig yn eu cael ar grwpiau gwarchoddedig  heu oherwydd anfantais economaidd-gymdeithasol

Cymeradwyaeth y Pennaeth Gwasanaeth/Cyfarwyddwr:

Enw: Gaynor Davies

Swydd: Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Cynhwysiant

Dyddiad: 19 Ebrill 2023

Cyflwynwch yr asesiad effaith yma gydag unrhyw Adroddiadau i'r Cabinet / Uwch Reol

## Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned

Caiff yr Asesiad yma o'r Effaith ar y Gymuned ei lunio yn unol â Chod Trefniadaeth Ysgolion – 2018 (011/2018). Mae i'w ddarllen ochr yn ochr â'r Ddogfen Ymgynghori, yr Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg a'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb, gan fod yr wybodaeth ym mhob dogfen yn gysylltiedig ac mae'r themâu ynddyn nhw'n drawsbynciol.

Mae Adran 2.3 o'r Cod Trefniadaeth Ysgolion – 2018 yn cyfeirio at newidiadau a reoleiddir i ysgol, sy'n cynnwys:

- Cyflwyno neu ddileu darpariaeth AAA/ADY neu unrhyw newid yn y math o ddarpariaeth o'r fath. Dyma lle mae'r ddarpariaeth mewn ysgol prif ffrwd ond mae'r disgyblion sy'n cael eu derbyn yn ychwanegol at rif derbyn yr ysgol. **Rhaid** bod y ddarpariaeth wedi'i chydabod gan yr awdurdod lleol fel un sydd ar gyfer disgyblion ag AAA/ADY;

Dyma'r cynigion:

- Symud y Dosbarth Cynnal Dysgu (Arsylwi ac Asesu) yn Ysgol Gynradd Penrhiwceibr i Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon, i ddod i rym o fis Ebrill 2024.
- Trosglwyddo'r Dosbarth Cynnal Dysgu ar gyfer disgyblion Blynnyddoedd 3-6 ag Anhwylder y Sbectrwm Awtistig (ASA) yn Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon i greu darpariaeth pob oed yn y Cyfnod Cynradd yn Ysgol Gynradd Gymuned Perthcelyn, i ddod i rym o fis Ebrill 2024.
- Sefydlu un Dosbarth Cynnal Dysgu (Asesu ac Ymyrraeth) y Blynnyddoedd Cynnar ar gyfer disgyblion o dan oedran ysgol statudol sy'n dangos anghenion sylweddol Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon. Bydd y cynnig yn dod i rym o fis Ebrill 2024.
- Sefydlu dau Ddosbarth Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg y Cyfnod Cynradd yn yr ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg newydd yn Rhydfelen ar gyfer disgyblion ag ADY sylweddol. Bydd y cynnig yn dod i rym o fis Medi 2024.
- Sefydlu un Dosbarth Cynnal Dysgu ar gyfer disgyblion Blynnyddoedd 7-11 ag ASA yn yr ysgol 3-16 oed newydd ar safle Ysgol Gynradd/Uwchradd y Ddraenen Wen, i ddod i rym o fis Medi 2024.

Bydd ymgynghoriad ar y cynigion yn cael ei gynnal rhwng 5 Mehefin a 14 Gorffennaf 2023. Mae Dogfen Ymgynghori fanwl wedi'i dosbarthu i'r holl randdeiliaid penodedig, ac mae'r Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned yn atodiad i'r brif ddogfen yma. Bydd copïau'n cael eu hanfon i Lywodraeth Cymru, er mwyn cydymffurfio â chanllawiau'r ymgynghoriad a'r cyhoeddiad.

### Cynnig:

#### 1. **Symud y Dosbarth Cynnal Dysgu (Arsylwi ac Asesu) yn Ysgol Gynradd Penrhiwceibr i Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon, i ddod i rym o fis Ebrill 2024.**

Mae RhCT yn cynnig adleoli ei ddsbarth Arsylywi ac Asesu o Benrhiwceibr i Abercynon. Bydd y cynnig yma'n sicrhau ein bod ni'n cydymffurfio â Deddf Cydraddoldeb 2010, a bydd y dosbarth yn cael ei adleoli i safle gwell sydd wedi cael budd o'r rhaglen Foderneiddio a Buddsoddi Ysgolion yr 21<sup>ain</sup> Ganrif. Bydd y ddarpariaeth yn parhau i gynnwys lle i 8 o ddisgyblion rhwng 3 a 7 oed a bydd y penderfyniad i leoli disgyblion yn y Dosbarth Cynnal Dysgu'n cael ei wneud gan Baneli ADY yr Adran Mynediad a Chynhwysiant.

- 2. Trosglwyddo'r Dosbarth Cynnal Dysgu ar gyfer disgyblion ym Mlynnyddoedd 3-6 ag Anhwyllder y Sbectrw m Awtistig (ASA) yn Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon i greu darpariaeth pob oed yn y Cyfnod Cynradd yn Ysgol Gynradd Gymuned Perthcelyn, i ddod i rym o fis Ebrill 2024.**

Bydd y cynnig i symud y dosbarth yn Abercynon i Berthcelyn yn osgoi trosglwyddo disgyblion sydd ag ASA yn ddiangen, yn sicrhau dilyniant yn eu lleoliadau addysgol ac yn sicrhau bod nifer uwch o Ddosbarthiadau Cynnal Dysgu arbenigol yn rhoi tegwch i ddisgyblion mewn Dosbarthiadau Cynnal Dysgu fel eu bod nhw'n aros mewn un lleoliad nes iddyn nhw gael eu hadleoli i addysg uwchradd yn unol â'u cyfoedion yn y brif ffrwd. Bydd y ddarpariaeth yn parhau i gynnwys lle i 14 o ddisgyblion a bydd y penderfyniad i leoli disgyblion yn y Dosbarth Cynnal Dysgu'n cael ei wneud gan Baneli ADY yr Adran Mynediad a Chynhwysiant.

- 3. Sefydlu un Dosbarth Cynnal Dysgu (Asesu ac Ymyrraeth) y Blynnyddoedd Cynnar ar gyfer disgyblion o dan oedran ysgol statudol sy'n dangos anghenion sylweddol yn Ysgol Gynradd Gymunedol Abercynon. Bydd y cynnig yn dod i rym o fis Ebrill 2024.**

Mae RhCT yn cynnig gwella darpariaeth Asesu ac Ymyrraeth y Blynnyddoedd Cynnar yn y Fwrdeistref Sirol drwy greu Dosbarth Cynnal Dysgu ychwanegol i gefnogi disgyblion o dan oedran ysgol statudol sy'n dangos anghenion sylweddol. Bydd y dosbarth yn rhoi cymorth i 8 disgybl o dan oedran ysgol statudol.

- 4. Sefydlu dau Ddosbarth Cynnal Dysgu cyfrwng Cymraeg y Cyfnod Cynradd yn yr ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg newydd yn Rhydfelen ar gyfer disgyblion ag ADY sylweddol. Bydd y cynnig yn dod i rym o fis Medi 2024.**

Y cynnig yw gwella'r ddarpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol cyfrwng Cymraeg yn y Fwrdeistref Sirol trwy greu Dosbarth Cynnal Dysgu ar gyfer disgyblion y dosbarth derbyn i flwyddyn 6 sydd yn yr ysgol ar hyn o bryd, gan greu darpariaeth cyfrwng Cymraeg arbenigol ar gyfer disgyblion ag ADY sylweddol o'r dosbarth derbyn i flwyddyn 11. Bydd y dosbarthiadau yn rhoi cymorth i 8 disgybl o'r dosbarth derbyn i flwyddyn 2 a 10 disgybl ym mlynnyddoedd 3 i 6.

- 5. Sefydlu un Dosbarth Cynnal Dysgu ar gyfer disgyblion ym mlynnyddoedd academiaidd 7 i 11 ag ASA yn yr ysgol 3-16 oed newydd ar safle Ysgol Gynradd/Uwchradd y Ddraenen Wen, i ddod i rym o fis Medi 2024.**

Er mwyn mynd i'r afael â'r materion presennol o ran lleoedd, cynigir bod RhCT yn agor Dosbarth Cynnal Dysgu ychwanegol i ddisgyblion ag ASA ym mlynnyddoedd 7 i 11 yn yr ysgol 3-16 oed newydd ar safle Ysgol Gynradd/Uwchradd y Ddraenen Wen. Mae hyn er mwyn sicrhau bod yr ALI yn bodloni'r galw am ddarpariaeth ASA arbenigol yn ei gyfnod uwchradd.

**Effaith ar y Gymuned**

Mae'r rhesymau dros ystyried y cynigion yma wedi'u hamlinellu'n llawn yn y ddogfen ymgynghori fydd yn cael ei dosbarthu'n eang; mae'r ddogfen yma'n amlinellu'r cefndir i'r cynigion yn glir a pham mae hi wedi bod yn angenrheidiol i'w cyflwyno ar yr adeg yma.

Mae creu'r darpariaethau newydd yn cael ei ystyried yn gam cadarnhaol. Fydd y cynigion yma ddim yn cael unrhyw effaith sylweddol ar y cymunedau lleol gan y bydd mwy o ddisgyblion lleol yn gallu cael mynediad at ddarpariaeth arbenigol sy'n agosach i'w cartrefi nhw. Bydd y Dosbarthiadau Cynnal Dysgu yn gwneud defnydd effeithiol o unrhyw leoedd dros ben yn yr ysgol, ac yn creu adnodd a fydd o fudd i ddisgyblion sy'n agored i niwed, yn ogystal â'u rhieni/gwarcheidwaid. Bydd y gwaith arfaethedig o sefydlu'r Dosbarthiadau Cynnal Dysgu yn gwella gallu cyffredinol yr ysgolion i ddiwallu amrywiaeth o anghenion, a hynny gan y bydd rhagor o arbenigedd ym maes Anghenion Dysgu Ychwanegol o fewn yr ysgol.

### **Effaith ar Iechyd a Lles**

Rydyn ni'n rhagweld y bydd y cynigion yn cael effaith gadarnhaol sylweddol ar iechyd a lles disgyblion ag ADY sylweddol sy'n mynychu darpariaeth Gymraeg gan y bydd yn gwella'r model cynhwysol cyfredol sy'n cael ei ddarparu gan y garfan beripatetig cyfrwng Cymraeg arbenigol, ac yn mynd i'r afael â'r bwch presennol yn y ddarpariaeth ADY cyfrwng Cymraeg llawn amser. Bydd adleoli dosbarthiadau yn galluogi disgyblion i gael mynediad i adeiladau sydd wedi elwa o'r rhaglen foderneiddio a bydd creu darpariaeth Blynyddoedd Cynnar ac ASA ychwanegol yn bodloni'r galw cynyddol am ddarpariaeth arbenigol yn y meysydd angen penodol hyn yn RhCT.

### **'Tu allan i oriau ysgol' – Defnydd Presennol**

Bydd unrhyw wasanaethau sy'n cael eu darparu gan ysgolion i rieni, disgyblion a'r gymuned ar hyn o bryd yn aros yr un fath, er enghraifft clybiau brechwast a chlybiau ar ôl ysgol.

### **Goblygiadau o ran Trafnidiaeth a Theithio**

Byddai trafndiaeth yn cael ei darparu yn unol â Pholisi Teithio gan Ddisgyblion y Cyngor. Os caiff disgyblion eu derbyn i Ddosbarth Cynnal Dysgu, mae'n bosibl y bydd angen iddyn nhw deithio allan i'r dalgylch.



